

Dit

Waarin

Ons

Verseker

Glo

Die Baptiste

Geloofsbelofdenis

Van 1689

Fondamente wat al geslagte lank bestaan



Antipas Gemeente

"Antipas, My getrouwe

Getuije"

(Openb. 2:13)

Posbus 263435, Drie Riviere, 1935

Tel: 084 516 0662 of 016 428 2429

2. Die hoofdoel vir God se daarstelling van hierdie dag is die openbaarmaking van die heerlikheid van Sy genade in die ewige redding van die uitverkorenes, en ook Sy regverdigheid, in die ewige verdoemenis van die verworpene, wie boos en ongehoorsaam is.⁴ Dan sal die regverdige die ewige lewe ingaan, en sal hy die volheid van vreugde en heerlikheid met 'n ewigdurende beloning ontvang, in die teenwoordigheid van die Here; maar die goddelose, wie God nie ken nie, en die evangelie van Jesus Christus nie gehoorsaam nie, sal eenkant gewerp word in ewige foltering,⁵ en sal gestraf word met ewige verderf, weg van die aangesig van die Here, en van die heerlikheid van Sy sterkte.⁶

⁴ Rom 9:22-23; ⁵ Mat 25:21, 34; ² Tim 4:8;
⁶ Mat 25:46; Mark 9:48; ² Thess 1:7-10.

3. Christus wil dat ons met sekerheid oortuig moet wees dat die dag van oordeel sal kom, beide om alle mense te weerhou van sondē,⁷ en vir die grotere vertrouing van die Godvrede in sy teespoed.⁸ Netso wil Christus dat die presiese dag nie aan mense bekend moet wees nie, sodat hulle alle vleeslike sekuriteit mag afskud, en altyd waaksam mag wees, want hulle weet nie in watter uur Hy sal kom nie.⁹ Hulle moet altyd gereed wees om te sê: "Kom Here Jesus, kom gou."¹⁰ Amen.

⁷ 2 Kor 5:10, 11; ⁸ 2 Thess 1:5-7
⁹ Mark 13:35-37; Luk 12:35-40; ¹⁰ Openb 22:20.

INHOUD

Voorwoord.....	2
Verduidelikende Notas.....	5
1. Die Heilige Skrif.....	9
2. God en die Heilige Drie-eenheid.....	12
3. Die Raad van God.....	14
4. Die Skepping.....	16
5. Die Voorsiengheid van God.....	16
6. Die Val van die Mens Sonde en die Strafdaarval.....	19
7. Die Verbond van God.....	20
8. Christus die Middelaar.....	21
9. Vrye Wil.....	24
10. Effektiewe Roeping.....	25
11. Regverdigmaking.....	27
12. Die Aannameing tot kinders.....	28
13. Heiligmaking.....	29
14. Reddende Genade.....	30
15. Bekering tot die lewe en Verlossing.....	31
16. Goeie Werke.....	32
17. Die Volharding van die Heiliges.....	34
18. Sekerheid van Genade en Verlossing.....	35
19. Die Wet van God.....	37
20. Die Evangelie en sy genadige omvang.....	39
21. Christelike Vryheid en Vryheid van Gewete.....	40
22. Aanbidding en die Dag van die Here.....	41
23. Wetlike Bedswering en Geloftes.....	44
24. Burgerlike Regering.....	45
25. Die Huwelik.....	46
26. Die Kerk.....	46
27. Die Gemeenskap van Heiliges.....	50
28. Die Doop en die Nagmaal.....	51
29. Die Doop.....	52
30. Die Nagmaal.....	52
31. Die toestand van die Mens na die dood en die Opstanding van die dode.....	54
32. Die Laaste Oordeel.....	55

VOORWOORD

Dit is met groot blydskap en genoegdoening dat ons hierdie Afrikaanse publikasie van die 1689 Baptiste Belydenis bekend stel. Dit is 'n duidelike en eksplisiete samenvatting van Bybeliese waarhede. Omdat die Bybel die ten volle geïnspireerde Woord van God is, en daarom nie van eeu tot een verander nie, glo ons, is hierdie Geloofsbeltydenis in ons dag nog relevant. Ons vreugde om hierdie Belydenis in Afrikaans vry te stel, spruit ook voort uit ons bede, verlange, en beslistheid om die leerstellige fondamente van ons Baptiste gemeentes te versterk en gelowiges op te bou in hulle allerheiligste geloof.

Ons het in hierdie publikasie 'n Afrikaanse vertaling van die Voorwoord soos in die Engelse herdruk van "THINGS MOST SURELY BELIEVED AMONG US" van Maart 1970 deur Evangelical Press, ingesluit. Ons onderskryf die inhoud daarvan. Dit is selfverduidelikend en ons vind die insluiting daarvan noodsaklik.

Graag doen ons die volgende aanbevelings:

1. Maak gebruik van verskillende Engelse uitgawes van hierdie Belydenis. Dit sal groter begrip en duidelikhed mee help. Die drie bestes hiervan is:

1.1 Things Most surely believed among us (Evangelical Press).

1.2 A Faith to confess (Carey Publications Ltd.)

1.3 The Baptist Confession of Faith 1689 (Updated with notes and prooftexts). Dit is 'n "Sword and Trowel Supplement" (1981). Gepubliseer en gedruk deur Metropolitan Tabernacle, Elephant and Castle, London SE1 6SD. Ook met toestemming herdruk en uitgegee deur Constantia Park Baptist Church in Pretoria.

2. 'n Groot hulp in die bestudering van die belydenis is Samuel E. Waldron se nuwe boek: A MODERN EXPOSITION OF THE 1689 BAPTIST CONFESSION OF FAITH (Evangelical Press).

3. 'n Verdere hulp is die studiegids wat 'n analise van elke paragraaf voorstel. Dit is saam met die Belydenis verkrygbaar.

in lig en heerlikeheid, terwyl hulle wag op die volle verlossing van hulle liggamo.³ Die siele van die godelose word in die hel gewerp, waar hulle onder foltering en duisternis bly, en bewaar word tot die oordeel van die groot dag. Met die uitsondering van hierdie twee plekke erken die Skrif geen ander, vir stele wat van hulle liggamo geskei word nie.

¹ Gen 3:19; Hand 13:36; ² Pred 12:7;

³ Luk 23:43; 2 Kor 5:1, 6, 8; Fil 1:23; Heh 12:23;

⁴ 1 Pet 3:19; Judas vers 6, 7; Luk 16: 23-24.

2. Met die laaste dag, sal diegene van die heiliges wie nog lewend is, nie ontslaap nie, maar hulle sal verander word.⁵ Al die ontslapenes sal opgewek word met dieselfde liggamo as voorheen, en geen ander nie,⁶ maar wel met verskillende kwaliteit. Die liggamo sal weer met hulle siele vereenig word, vir ewig.⁷

⁵ 1 Kor 15:51, 52; 1 Thess 4:17; ⁶ Job 19:26, 27;

⁷ 1 Kor 15:42, 43, 51, 52.

3. Die liggamo van die onregverdiges sal deur die krag van Christus opengeklaai word tot oneer; die liggamo van die regverdiges, deur Sy Gees, tot eer, en hulle sal gelykvormig gemaak word aan Sy verheerlike liggaam.⁸

⁸ Joh 5: 28, 29; Hand 24:15; Fil 3:21.

HOOFSKUT 32: DIE LAASSTE OORDEEL

1. God het 'n dag bepaal waarop Hy die wereld in regverdigheld sal oor-deel in Jesus Christus, aan wie alle mag en strafgerig oorgoeie is deur die Vader.² In hierdie dag sal nie alleen die gevalle engele geoordeel word nie, maar ook alle mense wat op die aarde geleef het. Hulle sal voor die regterstoel van Christus verskyn om rekenuskap te gee van hulle gedagtes, woorde en dae, en om te ontfang volgens hulle dade in die liggamo, of dit dan goed was, of sleg.³

¹ Joh 5:22,27; Hand 17:31; ² 1 Kor 6:3; Judas vers 6;

³ Pred 12:14; Mat 12:36; 25:32-46; Rom 14:10, 12; 2 Kor 5:10.

die algemeen na verwys as Transubstansiasie, en deur 'n priester, of op enige ander wyse toegewy, is teenstrydig, nie alleen met die Skrif nie, maar ook met gesonde verstand en redelikheid. Dit keer die aard van die verordening onderstebo, en was een is die oorsaak van veelvuldige bygelowe, ja, selfs van growwe afgodery.

⁹ Luk 24:6,39; Hand 3:21; ¹⁰ 1 Kor 11:24, 25.

7. Hulle wie waardig is om uiterlik aan die sigbare elemente in hierdie verordening te deel, deel ook daaroor innerlik en in alle werkliekheid, deur die geloof. Hierdie deelname is nie die ontvangs van die vleeslike of liggaaamlike nie, maar is die geestelike ontvangs en eet van Christus as gekruisigde, met al die voordele van Sy dood daarby. Die liggaaam en bloed van Christus is dan nie vleeslik of stoflik teenwoordig nie, maar wel geestelik, in verhouding tot die geloof van gelowiges, net soos die elemente teenwoordig is in verhouding tot hulle uiterlike sintuie.

¹¹ 1 Kor 10:16; 11:23-26.

8. Net soos alle onkundige en godelose mense onbevoeg is om gemeenskap met Christus te geniet, is hulle onwaardig om te deel aan die tafel van die Here. Terwyl hulle so bly, kan hulle nie deelneem aan hierdie heilige verborgenheid, of daartoe toegelaat word, sonder om groot sondte begaan nie. Ja, selfs hulle wie onwaardiglik die Nagmaal ontvang, is skuldig aan die liggaaam en bloed van ons Heer, en eet en drink 'n oordeel oor hulselfe.¹²

12 2 Kor 6:14,15; 13 Mat 7:6; 1 Kor 11:29.

HOOFSTUK 31: DIE TOESTAND VAN DIE MENS NA DIE DOOD, EN DIE OPSTANDING VAN DIE ONTSLAPENES.

1. Na die dood verander die liggaaam van mense tot stof en vergaan,¹ maar hulle siele, wat nie sterf of slaap nie, omdat hulle 'n onstoflike bestaan het, keer dadelik terug tot God wie dit gegee het.² Die siele van die regverdiges word vervolmaak in heiligeheid, en in die parady's ontvang, waar hulle met Christus is, en die aangesig van God aanskou

Dank aan onse Here wat dit vir ons as gemeente moontlik gemaak het om die volume te kon laat druk en versprei. God het gawes gegee in persone om die werk te doen, en die finansiële middelle om die drukwerk te doen. Dank aan al die Christene wat die basiese vertaalwerk gedoen het, nagesien het, op rekenaar geplaas en verwerk het en die kunswerk vir die voorblad gedoen het.

Mag die Here dit so bewerk dat hierdie volume:

- 'n Wye sirkulasie onder leraars, gemeentes en Christene geniet;
- Indringend bestudeer en met sorg in gemeentes en Bybelklasse geleer word;
- daartoe sal bydrae dat jong Christene sal opgroei in genade en die kennis van onse Here Jesus;
- daartoe sal lei dat siele gered sal word;

"Jou mense sal die ou puinhope herhou, die fondamente herstel wat al geslagte hank bestaan. Jy sal bekend staan as 'n volk wat sy afgebreekte mure herbou, wat sy strate herstel sodat daar weer mense kan woon." (Jesaja 58:12).

LYNNWOOD BAPTIST CHURCH
JACOBSONRYLAAN 52
LYNNWOODRIF 0081
PRETORIA

VOORWOORD (vervolg)

(Die Voorwoord soos in die Engelse herdruk van Maart 1970 deur Evangelical Press in London)

"Ek het dit reg geag om hierdie uitstekende lys van leerstellings wat deur die Baptiste leraars in die jaar 1689 onderskryf is, in 'n goedkoop vorm te herdruk. Ons het 'n banier ter wille van die waarheid nodig, en hierdie klein volume mag dalk 'n hulp wees om duidelik aangaande die rigtinggewende leerstellings van die heilige evangelie te getuig. Mag die Here aan sy Sion spoedig in duidelike taal uitsprak gee; mag Sy wagters metklaar in die oë kyk". So skrywe C.H. Spurgeon toe hy in die tweede jaar van sy bediening in New Park street Chapel Southwark was. So het hy geskrywe in 'n voorwoord geadresseer aan "al die huisgenote van die geloof, wat hulle in die heilige leerstellings van

"genade verheug" - woorde waarmee hy hierdie belydenis ingelei het toe hy dit in Oktober 1855 herdruk het.

Hierdie Geloofsbelydens was die eerste keer in 1677 saamgestel deur "die Outerlinge en Broders van baie gemeentes van Christene, in London en die land, wat met belydenis van hulle geloof gedoop is," (soos hulle hulself toe beskrywe het). Dit was gebasseer op, en dit het sy inspirasie verkry van die Geloofsbelydenis wat deur die Westminster Vergadering van Godsgeleerdees van 'n eeu vroeër, opgestel is. In sy lering verskil dit van die Westminster Geloofsbelydenis slegs in daardie sake waarin, onder die Gereformeerde Kerke, die Baptiste van die Presbeterianers verskil, soos die doop, die nagmaal en kerkregering. As gevolg van die vrees vir vervolging het die opstellers van die 1677 Belydenis dit nie onderkien nie. Toe die leraars en verteenwoordigers van die kerke egter na die Revolusie van die vorige jaar in staat was om in meer vredevolle omstandighede te ontmoet, het sewe en dertig van hulle, ingeslote byna al die mees voorstaande Baptiste leraars van daardie dae, in September 1689 hulle name onderaan hierdie aanbevelings geteken en so is dit onder die kerke gesirkuleer. Daarna het dit vir 150 tot 200 jaar die hepaalde Geloofsbelydenis van die Partikuliere (Calvinistiese) Baptiste Kerke in Engeland en Wallis gebly. Toe C.H.Spurgeon hierdie Belydenis weer gepubliseer het, het hy die voorwoord nie met blote algemene aanbevelings geskrywe nie. Hy het sy eie gemeente in New Park Street met praktiese raadgewing oor hoe om hierdie Belydenis te gebruik, aangespreek. Hierdie raad is vandag nog van toepassing. So het hy geskrywe:

"Hierdie klein volume word nie as 'n autoritatiewe reël, ook nie as 'n wetboek van geloof waardeur u gehind word, uitgegee nie, maar eerder as 'n hulp aan u instryd, as 'n beginnende in geloof en as 'n middel tot stigting in die geregtigheid. Hierin sal die jonger lidmate van ons gemeente 'n liggaam van godgeleerdheid in die kleine vind. Deur middel van die skriftuurlike bewyse sal hulle gereed wees om rekenskap te kan gee van die hoop wat in hulle is."

Moenie skaam wees vir jou geloof nie - onthou dit is die eeu-oue evangelie van die matelare, die biegvaders, die hervormers en die heiliges. Bo alles, dit is die waarheid van God, waarteen die poorte van die hel nie bestand is nie.

2. In hierdie verordening word Christus nie aan Sy Vader geoffer nie, en ook geen werklike offerande vir lewende of dode gemaak nie; dit is slegs 'n gedagtenis aan Sy eenmalige offer van Himself, deur Himself, aan die kruis, vir elkeen.³ Dit is ook 'n geestelike spynoffer van alle losprysinge aan God vir diesselfde rede. Daarom is die Pouslike offerande van die Mis, soos hulle dit noem, algemeel afskuwelik, en skadelik tot Christus se eie offerande, wat die enigste versoening vir al die sondte van die uitverkorenes is.⁴

³ Heb 9:25, 26, 28; ⁴ Mat 26:26-28; 1 Kor 11:24.

3. Die Here Jesus het in hierdie verordening Sy dienaars aangestel om te bid, en die elemente van brood en wyn te sien, om daardeur dit vanaf gewone tot heilige gebruik eenkant te sit ; om ook die brood te neem en te breek, om die beker te neem, en terwyl hulle self ook deelneem aan die Nagmaal, om beide elemente te gee aan die nagmaalgangers.⁵

⁵ 1 Kor 11:23-26.

4. Om die beker te weerhou van die mense; om die elemente te aanbid; om dit te verhef; om dit rond te dra vir aanbidding, en om dit te hou vir enige geveinsde godsdienslike gebruik, is alles teenstrydig met die aard van hierdie verordening, en met die instelling van Christus.⁶

⁶ Ex 20:4; 5; Mat 15:9; 26:26-28.

5. Die uitterlike elemente in hierdie verordening, wat behoorlik eenkant geplaas is vir gebruik soos verordineer deur Christus, het so 'n verhouding tot Hom as gekruisigte, dat dit waarlik, alhoewel 'n figuurlike terme, somtyds by die naam van dit wat voorgestel word genoem word, naamlik, die liggaam en bloed van Christus. Maat, uit die aard van die wese daarvan, bly dit nog waarlik slegs brood en wyn soos tevore.⁸

^{7&8} 1 Kor 11:26-28.

6. Daardie lering wat volhou dat 'n verandering plaasvind in die wese van die brood en wyn tot die wese van Christus self liggaam en bloed, in

HOOFSTUK 29: DIE DOOP

1. Die Doop is 'n verordening van die Nuwe Testament, verordineer deur Jesus Christus, as 'n teken aan die doeling van sy gemeenskap met Homself in Sy doop en opstanding, van sy eenwording met Hom, en van die kwytskelding van sonde.³ Dit is ook 'n teken van sy oorgawe aan God deur Jesus Christus, om te lewe en te wandel in die vernuwing van sy lewe.⁵

3 Rom 6:3-5; Gal 3:27; Kol 2:12;⁴ Mark 1:4; Hand 22:16;⁵ Rom 6:4.

2. Diegene wie werklk bekering tot God, en geloof in, en gehoorzaamheid aan onse Here Jesus Christus, bely, is die enigste geldige kandidaat vir hierdie verordening.⁶

6 Mark 16:16; Hand 2:41; 8:12, 36, 37; 18:8.

3. Die uiterlike element, wat in hierdie verordening gebruik moet word, is water, waarin die kandidaat gedoop moet word⁷ in die naam van die Vader, en van die Seun, en van die Heilige Gees.⁷

7 Mat 28:19, 20; Hand 8:38.

4. Indompeling, of onderdompeling van die persoon in water, is noodsaaklik tot die toepaslike bediening van hierdie verordening.⁸

8 Mat 3:16; Joh 3:23.

HOOFSTUK 30: DIE HEILIGE NAGMAAL

1. Die Nagmaal van die Here Jesus was deur himself ingestel in dieselfde nag waarin Hy verraai was, om in Sy kerke gedenk te word, tot die einde van die wêreld. Dit is 'n ewigdurende herdenking en vertoning van die offerande van Christus in Sy dood, asook 'n bevestiging van die geloof van gelowiges in al die seeninge daarvan, en ook in hulle geestelike voeding en groei in Hom, en hulle betrokkenheid in alle pligte wat hulle aan Hom verskuldig is. Daarby is die Nagmaal 'n pand en gelofte van hulle gemeenskap met Hom, en met mekaar.²

Laat julle lewens julle geloof versier, en laat julle voorbeeld julle belydenis versier. Bo alles, lewe in Christus Jesus, en wandel in Hom. Heg geloof slegs aan leringe wat klaarblyklik deur Hom bevestig, en deur die Heilige Gees erken word. Hou was aan die Woord van God wat hierin vir julle uitgespel is.¹

Hierdie nuwe uitgawe van die Geloofsbelofte word gesuur as 'n private onderneming deur 'n klein groepie Baptiste wat daarvan oortuig is dat dit 'n goedskap vir hierdie geslag het, en wat glo dat die uitgawe hiervan tank tevore reeds moes plaasgevind het. Hulle hoop dat dit 'n wye sinklusie onder gemeentes sal geniet en dat dit deeglik bestudeer sal word. iets wat 'n rype vrug sal oplewer.

Verduidelikende notas.

Ons aanvaar dat goed gevestigde Christene wat Baptiste oortuiging handhaaf, weinig, indien enige, probleme sal ondervind om die groot waarheid wat in hierdie Belydenis vervat is, te aanvaar. Fundamentele leerstellings soos die van die Drie-eenheid, Voorstellingheid, sondeval, versoening, regverdigmaking en bekering is 'n erfenis van almal wat op 'n waarlike wyse die naam Christen dra. Aan die anderkant is daar sake waarna die Belydenis verwys wat nie so algemeen aanvaar word nie, en waарoor intense baie verdeeld is. Hierdie feit herinner ons daaraan dat die Belydenis nie as 'n onfeilbare stelling wat op gelyke voet met die Skrifte staan, begroot kan word nie.

Een ding is egter seker, dit gee met verstaanbare taal uitdrukking aan die som totaal van die Evangelie van martelaars, kerkvaders, hervormers en ander heiliges, en soos Spurgeon van die belydenis gesê het toe hy dit in 1856 gepubliseer het, "Dit is die waarheid van God, waarteen die poorte van die hel nie bestand is nie." Terselfdryd gee ons toe dat sekere lezers veskele interpretasies sal maak wat in ons dag aanvegbaar sal wees. Ons wil graag die aandag op enkeles hiervan vestig.

1) Hoofstuk 26 para.4 Die Pous van Rome word verklaar as

1 Kor 11:23-26; 2 Kor 10:16, 17, 21.

Hierdie siening wat deur die Hervormers en die Puriteyne gehou was word vandag nie meer universeel gehuldig nie. Die rede hiervoor is nie omdat Christene nie meer die dwallinge van Romeuse Katolieke (en van moderne Protestantisme sover dit aangaan) betreue nie, maar dit herus op eksegtiese gronde. Sommige Christene is bereidwillig om te glo en te sê dat die primêre verwysing van die "klein apokalupsis," soos 2 Tessalonisense 2: 2-9 genoem word, is na die Pous - ander meen anders. Die onderskeie kommentare toon aan dat daar geredelike gronde is om alternatiewe interpretasies voor te stel. In die afwesigheid van eensgesindheid kan geen eis op 'n verplichte gelofot ten opsigte van een of ander interpretasie gemaak word nie. In die veld van professie (eskatologie) is dit besonderlik nodig om versigtig te wees, want slegs in die voleinde van alle dinge sal die profetiese betekenis van apokalyptiese gedeeltes van God se Woord duidelik gemaak wees. Met ander woorde ons is nie beried om te aannvaar dat die profetiese interpretasie van die Hervormers van die seestende en die Puritynse van die sewentiende eeu, op dieselfde vijak as hulle leerstellinge verklarings staan nie.

2) Alhoewel daar 'n noue verwantskap tussen die 1689 Baptiste Belydenis en die Westminster Belydenis is, word die inhoud van Hoofstuk 20 nie in die Westminster Belydenis gevind nie. Hierdie Hoofstuk is met byna geen variasies, van die Savoy-Deklarsie van geloof en Orde (1658) wat deur die Kongregational - Onafhanklike uitgegee is, oorgeneem. Waaron het die samestellers dit goed gevind om hierdie blyvoeging te maak? Dr. Jack Milner van Derby het 'n studie van hierdie vraag gemaak, en hy skrywe as volg: Wanneer ons na Hoofstuk 20 in sy geheel kyk dan lyk dit asof die samestellers van die Belydenis die nodigheid erken vir 'n definisie van die evangelië "as uitgestuur in die wêreld."

Die eerste paragraaf behels 'n stelling aangaande die noodsaaakklike van God se genade en word in die tweede paragraaf die absolute noodsaaakklike van Evangelie- prediking bevestig, wat daarop gemik is om die feit dat die evangelie die mens nie anders nie as in die Bybel geopenbaar is. Paragraaf drie toon aan dat die werklike uitstuur van die evangelie in God se hande is. Alhoewel die voorskrif van die Skrif Christene beveel om die evangelie aan die mense te verkondig, bepaal die soewerneine wil en welbehae van God alleen die besondere nasties en

Daarby is hulle ook met mekaar verenig in liefde, en gevoldig het hulle gemeenskap in mekaar se talente en genadegawes.² Daarom is hulle ook verplig tot die uitvoering van sulke pligte, publiek en privaat, wat dien tot hulle gemeenskaplike beswil, beide innerlik en uiterlik, en dit op 'n ordelike wyse.³

¹ 1 Joh 1:3; Joh 1:16; Fil 3:10; Rom 6:5;6;

² Ef 4:15, 16; 1 Kor 12:7; 3:21-23;

³ 1 Thess 5:11,14; Rom 1:12; 1 Joh 3:17, 18; Gal 6:10.

2. Belydende gelowiges is daar toe gebind om die gemeenskap van die heiliges, en ook gemeenskap in die aanbidding van God, te handhaaf, asook om verder sulke geestelike dienste uit te voer wat dien tot gemeenskaplike stigting, en om mekaar te help met betrekking tot die uiterlike dinge, na gelang van ons verskeie vermoëns en behoeftes.⁵ Alhoewel hierdie gemeenskap van die heiliges volgens die reël van die Skrif veral beoefen word in die verband waarin ons staan, soos in gesinne⁶ of in kerk, nogtans, soos God die geleenthed gee, moet dit uitgebrei word tot die hele huishouding van die geloof, naamlik, elkeen wie in enige plek die naam van die Here Jesus aanroep. Nogtans neem hierdie gemeenskap met mekaar as heiliges nie die titel of besitreg weg wat elkeen oor sy eie goedere en besittings hou nie, en maak dit nie daarop inbreuk nie.⁸

⁴ Heb 3:12, 13; 10:24, 25; ⁵ Hand 11:29, 30; ⁶ Ef 6:4;
⁷ 1 Kor 12:14-27; ⁸ Hand 5:4; Ef 4:28.

HOOFSKU 28 : DIE DOOP EN DIE NAGMAAL

1. Die Doop en die Nagmaal is verordeninge van positiewe en soewerneine instelling, deur die Here Jesus, die enige wetgewer, so aangewys, en moet in Sy Kerk voortgesit word tot aan die voleinding van die wêreld.¹

¹ Mat 28:19, 20; 1 Kor 11:26.

2. Hierdie heilige instellings moet slegs bedien word deur hulle wie daartoe bevoeg en gereoeg is, volgens die opdrag van Christus.²

² Mat 28:19; 1 Kor 4:1.

word nie. Hulle moet eerder op Christus wag in die verdere optrede van die kerk.²⁶

26 Mat 18:15-17; Efe 4:2, 3.

14. Elke kerk en al die lidmate daarvan is gebind om te bid vir die welaart en voorspoed van al die kerke van Christus,²⁷ in alle plekke, en met elke gelegenheid, om elkeen binne die perke van hul plek en roeping te bevorder in die beoefening van hulle talente en genadegawes. Daarom ook, as kerke so geplant word deur die voorsienigheid van God, moet hulle die gelegenheid en voordeel daarvan benut om gemeenskap met mekaar te hou, terwille van hulle vrede, verneerdering in liefde, en wedersydse stigting.²⁸

27 Efe 6:18; Ps 122:6;²⁹ Rom 16:1, 2; 3 Joh: 8-10.

15. In gevalle van probleme en verskille, beide in punte van dogma of bediening, waarin kerke in die algemeen of enige enkele kerk, met betrekking tot hulle vrede, eenheid en stigting, betrokke is, of waar uitvoering van sensuur wat nie met waarheid en orde ooreenstem nie, dan is dit die wil van Christus dat baie kerke wat in gemeenskap verbonde is, deur hulle verteenwoordigers byeen kom om te besin en raad te gee oor die saak van verskill, en om dan aan alle betrokke kerke terug te rapporteer.²⁹ Die verteenwoordigers, wat byeenkom, word nie met ware sogenaamde kerkgesag, en ook nie met juridiese gesag oor dieselfde kerke, toevetron nie, en kan daarom nie sensuur toepas oor enige kerke of persone, om so hulle besluite af te dwing op die kerke of amptenare nie.³⁰

29 Hand 15:2, 4, 6, 22, 23, 25;³⁰ 2 Kor 1:24; 1 Joh 4:1.

HOOFSTUK 27: DIE GEMEENSKAP VAN DIE HEILIGES

1. Alle heiliges is verenig met Jesus Christus, hulle hoof, deur Sy Gees, en geloof, en alhoewel hulle daardeur nie met Hom verenig is tot een persoon nie, het hulle nogtans gemeenskap met Hom in Sy genadegawes, lyding, dood, wederopstanding, en verheerliking.

individue tot wie die evangele in werklikheid kom. Die laaste paraagraaf van Hoofstuk 20 is 'n herbevestiging van die leerstellings effektiewe roeping met 'n herinnering daarby dat die evangeliieverkondigers sy plig vervul wanneer hy die waarheid verkondig.

Die dwang van die Groot Opdrag was duidelik deur die samestellings aangevoel en hulle het getrag om die aandag op die absolute onderskeid tussen "die kerk" en "die wêreld" te vestig. Voor die dae van Konstantyn was die kerk duidelik gesien in die gemeenskap van mense wat uit die wêreld geroep was. Hulle afsonderlikeid (separateness) was hulle krag want hulle was gereeld (verlos) van hulle sondé, en hulle het hulle medemense geroep om deelgeneote te word van daardie selfde verlossing. In hulle ywer het die gelowiges die groot Opdrag nagekom en die Here het baie tot hul getal gevog. Onder Konstantyn het die Christendom egter die ampelike godsdienis van die ryk geword en die beskerming van die Staat geniet. Die onderskeid tussen die Kerk en die Wêreld het verdwyn en die "kerk" het bestaan uit almal in 'n gegewe lokalfiteit en nie uit 'n groep mense wat uitgeroep is en afgesonder van die wêreld is nie.

Ten tye van die Hervorming, is die konsep van die Kerk wat sedert die heerskappy van Konstantyn bestaan het en deur die Middleleeue hooggelyvier het, in wese deur die Hervormers oorgearf. Baie van hulle het gedink in terme van Christen volke, stat of stede. Die Anabaptiste op die Kontinent, het dit duidelik gesien dat die kerk "n afsonderlike gemeenskap is wat uit die wêreld geroep is." As gevolg hiervan het die Hervormers hulle bittere vyande geword en hulle "purityne" en "perfeksioniste" genoem.

In die sewentiende eeu het die Presbeterianers wat die Westminster Belydenis saamgestel het, steeds geglo in die Christendom in 'n territoriale sin - hulle het steeds geglo dat die Kerk deur die magistraat ondersteun moet word. Gelydelik het die Baptiste die idee van 'n staatskerk met sy vermenging van gelowiges en ongelowiges begin weerstaan - hulle het hulself gesien as 'n uitgeroepde gemeenskap. Geleidelik het hulle 'n stiening van hulself in verhouding tot die wêreld begin ontwikkel, wat daartoe aanleiding gegee het dat hulle die hele idee dat die kerk en die staat met mekaar op 'n Presbeteriaanse of Angliaanse wyse verbind is, verwerp het. Hierdie ontwikkeling tot

'n korrekte siening van die kerk in die wêreld is die besondere beklemtoning van hoofstuk 20 van die 1689 Belydenis van Geloof.

3) Sommige is van mening dat die Belydenis uit-datum is en onvol-doende is ten opsigte van die fouthoosheid (inerrancy) van die skrif. Magte wat vyandig is teenoor die evangelie val die ontorifiet van die Woord van God aanhouend aan. Dit is voor-die-hand liggend dat die skrywers van die Belydenis nie die twis-punte van ons dag kon voorsien het nie. Hulle definisies is egter onvattend. Die saak is egter verder verduidelik in die volgende stelling deur Clark Pinnock in sy boek: A defense of Biblical Unfallibility: ("n Vertaling) "Die kerk se leerstelling van inspirasie wat gebassieer is op die getuienis van die skrif self kan as volg gedefinieer word:

(Vertaling)

"Die Bybel wat in sy geheel God se geskrewe woord aan die mens is, is in sy oorspronklike dokumente vry van foute, geheel en al betroubaar ten opsigte van geskiedenis en leerstelling. Die feit dat dit Goddelik geïnspireer is maak die Boek "onfeilbaar". (dit kan jou nie mislei in sy lering nie) en "foutloos" (dit is nie onderhewig daaraan om as vals of foutief bewys te word nie) Sy inspirasie is "volkome", (dit betrek alle dele) "woordeeliks" (dit sluit werklike taalvorme in) en "saamvloeiend" (dit is die produk van twee agente: menslik en Goddelik) Inspirasie betrek onfeilbaarheid as 'n noodsaklike eienskap, terwyl onfeilbaarheid op sy beurt weer fouthoosheid impliseer. Hierdie drievoudige omskrywing van die skrif is implisiet in die basiese tesis van Bybelse autoriteit."

¹⁶ Hand 14:23; ¹⁷ 1 Tim 4:14; ¹⁸ Hand 6:3, 5, 6.

10. Dit is die werk van herders om voltyds aandag te gee aan die diens van Christus in Sy kerke, met die bediening van die Woord en gehed, met wacking oor hulle siele, as diesulkes wie rekenskap aan God moet gee. Daarom is dit 'n verpligting op die kerke, vir wie hulle so bedien, om nie alleenlik aan hulle pastlike earblid te toon nie, maar om ook aan hulle, van al die goede dinge wat hulle besit,²⁰ mee te deel, sodat hulle 'n voldoende versorging ontvang, sonder dat dit nodig word dat hulle in sekuliere sake betrokke raka.²¹ Sodoende word hulle ook in staat gestel om gasvryheid te beoeft teenoor ander.²² Hierdie voorskrifte word vereis deur die wet van die natuur, en deur die uitdrukklike bevel van die Here Jesus, wie verordineer het dat die wie die evangelië preek ook daarvan moet lewe.²³

¹⁹ Hand 6:4; Heb 13:17; ²⁰ 1 Tim 5:17,18; Gal 6:6, 7; ²¹ 2 Tim 2:4;
²² 1 Tim 3:2; ²³ 1 Kor 9:6-14.

11. Alhoewel dit die plig is van biskoppe of herders van die kerke om tydig die Woord te preek weens sy amp, is die prediking van die Woord nie so tot hulle beperk, dat ander wie daar toe begaaf en toegerus is deur die Heilige Gees nie ook die taak mag uitvoer nie, indien hulle deur die kerk goedgekeur en geroep is.²⁴

²⁴ Hand 11:19-21; 1 Pet 4:10, 11.

12. Aangesien alle gelowiges daar toe gebind is om by besondere kerke aan te sluit , waar en wanneer hulle die geleentheid gegun word, kom hulle onder die sensuur en regering daarvan, sodra hulle toegelaat word tot die voorregte van 'n kerk, en dit volgens die reël van Christus.²⁵

²⁵ 1 Thess 5:14; 2 Thess 3:6, 14, 15.

13. Enige kerkliedmaat wie aan 'n ander aansloot geneem het, en die plig wat van hom vereis word teenoor die ander persoon, aan wie aansloot geneem is, nagekom het, moet nie die kerklike versteur, of van kerkgaderings of die bediening van enige sakramente wegby, wanneer hierdie aansloot teen enige medelidmaat te berde gebring

HOOFSTUK 1: DIE HEILIGE SKrif

6. Die lidmate van hierdie kerk is heiliges volgens roeping, en gesigbare openbaring en stawing, in en deur hulle getuienis en lewenswandel, van hulle gehoorsaamheid tot daardie roeping van Christus.¹² Hulle stem ooreen om gevwigliglik saam te verkeer, volgens die aanwysing van Christus, terwyl hulle hulself oorgee aan die Here, en aan mekaar, deur die wil van God, in 'n belydenis van onderworpenheid aan die verordeninge van die evangelie.¹³

12 Rom 1:7; 1 Kor 1:2; 13 Hand 2:41, 42; 5:13, 14; 2 Kor 9:13.

7. Aan elkeen van hierdie kerke wat byeen geroep is, volgens Sy wil soos verklaar in Sy Woord, het God al daardie mag en gesag gegee wat nodig is tot die voortgesette handhawing van orde in aanbidding en dissipline, wat Hy ingestel het vir hulle om na te kom. Daarby is bevele en reëls daargestel vir die paslike en korrekte beoefening en uitvoering van daardie mag.¹⁴

14 Mat 18:17, 18; 1 Kor 5:4, 5; 5:13; 2 Kor 2:6-8.

8. 'n Besondere kerk wat saamgeroep en volledig georganiseerd is volgens die wil van Christus, bestaan uit ampsdraers en lidmate. Die ampsdraers wat so aangewys word deur Christus, is biskoppe of ouderlinge, en diakens. Hulle moet deur die kerk, wat so geroep en byeengebring is, verkies en afgesonder word, vir die besondere bediening van die ordinansies, en die uitvoering van magte en pligte wat Hy aan hulle toevertroon het, of waartoe Hy hulle mag roep. Hierdie praktyk moet tot die einde van die wêreld voortgesit word.¹⁵

15 Hand 20:17, 28; Fil 1:1.

9. Die wyse wat Christus aangetoon het vir die roeping van enige persoon, wie toegerus, en gawes gegee is deur die Heilige Gees, tot die amp van biskop of ouderling in 'n kerk, is dat hy daartoe verkies word deur die algemene stemreg van die kerk,¹⁶ en dat hy met erns afgesondert word met vas en gebed, en die oplegging van hande deur die ouderlinge van die kerk, indien sulkes voorheen aangestel is.¹⁷ 'n Diaken moet verkies word deur dieselfde stemreg, en moet afgesonder word met gebed, en 'n soortgelyke oplegging van hande.¹⁸

1. Die Heilige Skrif is die enigste algemeense, sekere en onfeilbare maatstaf of standaard van die kennis tot saligheid, geloof en gehoorsaamheid.¹ Alhoewel die lig van die natuur, asook God se werke van skepping en voorsienighed so 'n duidelike getuenis lever van Sy goedheid, wysheid en krag, dat meuse geen veronskuldiging het nie, dan nogtans is dit nie genoegsaam om daardie kennis van God en Sy wil te gee wat nodig is tot saligheid nie.² Daarom het dit God behaag om van tyd tot tyd en op verskeie maniere Homself te openbaar en Sy wil bekend te maak aan Sy Kerk.³ Later, met die doel om die waarheid te bewaar en versprei, en die sekere vestiging van die Kerk teen die korruptenatur van die Mens en die kwaadwilheid van Satan en die wêreld, het God toegestuur dat hierdie openbaring van Homself en Sy wil volledig neergeskryf word. Dit bring mee dat die Heilige Skrif absoluut noodsaaklik is, aangesien die vorige maniere waarop God Sy wil aan Sy volk geopenbaar het, nou beeindig is.⁴

1 2 Tim 3: 15-17; Jesaja 8:20; Luk 16:29-31; Efe 2:20;

2 Rom 1:19-21; Rom 2:14-15; Ps 19:1-3; ³ Heb 1:1;
4 Spr 22:19-21; Rom 15:4; 2 Pet 1:19-20.

2. Onder die benaming, die Heilige Skrif, of die geskrewe Woord van God, word al die boeke van die Ou en Nuwe Testamente ingesluit naamlik,

Die Ou Testament.

Genesis, Exodus, Levitikus, Numeri, Deuteronomium, Joshua, Rigters, Rut, 1 en 2 Samuel, 1 en 2 Konings, 1 en 2 Kronieke, Esra, Nehemia, Ester, Job, Psalms, Spreuke van Salomo, Prediker, Hooglied van Salomo, Jesaja, Jeremias, Klagliedere van Jeremias, Esegiel, Daniël, Hosea, Joël, Amos, Obadja, Jona, Miga, Nahum, Habakuk, Sefanja, Haggai, Sagaria, Maleagi

Die Nuwe Testament.

Mattheus, Markus, Lukas, Johannes, Handelinge, Romeine, 1 en 2 Korinthiërs, Galasiërs, Efesiërs, Filippense, Kolossense, 1 en 2

Thessalonicense, 1 en 2 Timotheus, Titus, Filemon, Hebreërs, Jakobus, 1 en 2 Petrus, 1, 2 en 3 Johannes, Judas, en Openbaring.

Al hierdie boekie is deur die inspirasie van God gegee om te dien as die maatskaf van geloof en lewe.⁵

5 2 Tim 3:16.

3. Die boekie wat algemeen bekend staan as die Apokriewe is nie Goddelik geïnspireer nie, en nie deel van die kanon van die Skrif nie, en daarom het dit geen gesag in die Kerk van God nie. Dit moet dus geensins op enige ander wyse goedgekeur of gebruik word as enige ander menslike geskrifte nie.⁶

6 Luk 24:27;44; Rom 3:2.

4. Die gesag van die Heilige Skrif, waarvoor ons dit moet glo en waaraan ons moet gehoorsaam wees, is nie afhanklik van die getuienis van enige mens of kerk nie, maar is geheel afhanklik van God (wie Waarheid is,) die ouer daarvan;⁷ dit moet daarom aangeneem word, omdat dit die Woord van God is.

7 2 Thess 2:13; 2 Tim 3:16; 2 Pet 1:19-21; 1 Joh 5:9.

5. Die getuienis van die Kerk mag ons daartoe beweeg en oorreed om 'n verhewe en eerbiedige agting vir die Heilige Skrif te koester, asook vir die hemelse oorsprong van sy inhoud, die doeltreffendheid van sy leringe, die verhewendheid van sy styl, die ooreenstemming van al die dele, die onvattendheid van die geheel (wat alle eer aan God gee,) die volle openbaring wat dit aanbied oor die enigste weg tot saligheid vir die mens, tesame met die baie ander onvergelykbaare voortreffelkhede en die algemene volmaaktheid daarvan. Die Skrif self bly hierdie redes as genoegsame getuienis dat dit die Woord van God is. Nieteenstaande dit, is ons algehele oortuiging en versekerung van die onfeilbare waarheid en Goddelike gesag daarvan, afhanklik van die innerlike werking van die Heilige Gees, wie deur en met die Woord in ons harte getuig.⁸

¹ Efe 1:10, 22, 23; 5:23, 27, 32; Kol 1:18; Heb 12:23.

² Alle persone deur die wêreld wie die geloof van die evangelie en gehoorsaamheid aan God, deur Christus, bely, en wie nie hulle belydenis vernietig deur enige dwaling wat die fondamente ongeloof, of 'n onheilige lewe leunie, is en mag sigbare heiliges genoem word,² en uit sulkes behoort alle gemeentes saamgestel te word.³

² 1 Kor 1:2; Hand 11:26;³ Rom 1:7; Efe 1:20-22.

³ Die suwerste kerke onder die hemel is onderworpe aan vermenging en dwaling.⁴ Party het reeds so gedwaal dat hulle nie meer kerke van Christus is nie, maar sinagoges van Satan.⁵ Desnieteenstaande, het Christus, en sal Hy altyd tot die einde 'n koninkryk in hierdie wêreld hé, van diesulkes wie in Hom glo en Sy naam bely.⁶

⁴ 1 Kor 5; Openb 2 & 3; ⁵ Openb 18:2; 2 Thess 2:11, 12;

⁶ Mat 16:18; Ps 72:17; 102:28; Openb 12:17.

⁴ Die Here Jesus Christus is Hoof van die kerk, en deur die gesag van die Vader, is Hy, op 'n opperste en soewereine wyse,⁷ beklee met alle mag tot die roeping, stigting, verordening of regering van die kerk. Die Pous van Rome kan nie in enige sin hoof daarvan wees nie, maar hy is die Antichris, daardie mens van die sonde en seun van verderf, wie homself verhef in die kerk teen Christus, en alles wat God genoem word,⁸ en wie die Here sal vernietig met die verskyning van Sy wederkoms.

⁷ Kol 1:18; Mat 28:18-20; Efe 4:11, 12; ⁸ 2 Thess 2:2-9.

⁵ In die uitvoering van hierdie gesag waarmee die Here Jesus toevertrou is, roep Hy uit die wêreld en tot Homself, diegene wie Sy Vader aan Hom gegee het,⁹ deur die bediening van die Woord en deur Sy Gees, sodat hulle in al die wê van gehoorsaamheid voor Hom mag wandel, volgens die voorskrifte in Sy Woord.¹⁰ Die wat so geroep is beveel Hy om in besondere gemeenskappe of kerke saam te verkeer, tot hulle weltersydse stigting, en die vereiste uitvoering van daardie openbare aanbidding wat Hy van hulle in hierdie wêreld vereis.¹¹

⁹ Joh 10:16; 12:32; ¹⁰ Mat 28:20; ¹¹ Mat 18:15-20.

⁸ Joh 16:13;14; 1 Kor 2:10-12; 1 Joh 2:20, 27.

HOOFSKUT 25: DIE HUWELIK

1. Die huwelik moet bestaan tussen een man en een vrou. Dit is ook nie wettig vir enige man om meer as een vrou te hê nie;¹ netso ook vir enige vrou om meer as een man op dieselfde tyd te hê nie.

¹ Gen 2:24; Mal 2:15; Mat 19:5, 6.

2. Die huwelik is verordineer vir die wedersydse hulp van man en vrou,² vir die vermeerde ring van die mensras met wettige afstammelinge,³ en vir die voorkoming van immoraliteit.⁴

² Gen 2:18; ³ Gen 1:28; ⁴ 1 Kor 7:2, 9.

3. Dit is wettig vir alle soorte mense om te trou wie met oordeel hulle toestemming kan gee.⁵ Dit is, egter, die plig van Christene om in die Heere te trou,⁶ en daarom moet die wie ware godsdiens bely nie trou met ongelowiges of afgodediensars nie. Netso moet die godvredende nie in dieselfde jak trek saam met die wat sondig lewe of wat 'n doemwaardige ketterij handhaaf, deur met hulle te trou nie.⁷

⁵ 1 Tim 4:3; Heb 13:4; ⁶ 1 Kor 7:39; ⁷ Neh 13:25-27.

4. Die huwelik moet nie gesluit word binne die bande van bloedverwantskap of naasverwantes, wat in die Woord verbied word nie.⁸ Sulke huwelike kan ook nie wettig verklaar word deur enige menslike wet of toestemming van partye, sodat sulkes kan saamleef as man en vrou nie.

8 Lev 18; ⁹ Mark 6:18; ¹⁰ 1 Kor 5:1.

HOOFSTUK 26: DIE KERK

1. Die katholieke of universele kerk, wat met betrekking tot die interne werk van die Gees en waarheid van genade, ook onsigbaar genoem kan word, bestaan uit die hele getal van die uitverkorenes, wie voorheen, nou en in die toekoms byeengebring word, onder Christus, wie hul hoof is. Die kerk is so die bruid, die liggaaam, en die volheid van Hom wie alles in almal vervul.¹¹

6. Die volle raad van God betreffende alles wat noodsaaklik is vir Sy eie heerlikheid en die saligheid, geloof en lewe van die Mens, word of uit-druklik neergelê in die Skrif, of kan deur goeie en noodsaaklike gevolg-trekking aangelewer word uit die Skrif. Hierdie mag niks bygevoeg word nie, nie deur "nuwe openbaringe van die Gees" of deur menslike tradisie nie.⁹ Nogtans erken ons die innerlike verligting van die Gees van God as noodsaaklik tot die reddende begrip van dit wat in die Skrif geopenbaar word.¹⁰ Ons erken ook dat sekere aspekte in verband met die aanbidding van God, en die regering van die Kerk, wat sake van algemene gebruik is, georden moet word in die lig van die natuur, en Christelike wysheid volgens die algemene reëls van die Woord wat altyd nagekom moet word.¹¹

⁹ 2 Tim 3:15-17; Gal 1:8,9; ¹⁰ Joh 6:45; 1 Kor 2:9-12; ¹¹ 1 Kor 11:13,14; 14:26,40.

7. Die inhoud van die Skrif is nie ewe eenvoudig in sigself nie, en ook nie ewe daidelik vir elkeen nie;¹² en tog word die dinge wat noodwendig geken, geglo en nagekom moet word vir saligheid, so duidelik uitengesit en geopenbaar in een of ander deel van die Skrif, dat nie slegs die geleerdees nie, maar ook die ongeleerde, 'n voldoende begrip daarvan kan bekom, deur die gewone gebruik van die middel daar toe verleen.¹³

¹² 2 Pet 3:16; ¹³ Ps 19:8; 119:130.

8. Die Ou Testament in Hebreus (die taal van die Ou Testamenteuse volk van God),¹⁴ en die Nuwe Testament in Grieks (wat ten tye van die skrywe daarvan die mees algemeen bekende taal aan die nasies was,) is direk deur God geïnspireer, en deur Sy besondere sorg en voorsienigheid suwer gehou deur die eue, en is daarom eg. Daarom moet die Kerk tydens alle godsdiensverskille haarself finaal op die Skrif beroep.¹⁵ Die hele volk van God het 'n reg van toegang tot, en belang by die Skrif, en word beveel om dit te lees.¹⁶ en ondersoek. Maar aangesien die oorspronklike tale nie bekend is aan die hele volk van God nie, moet die Skrif daarom vertaal word in die algemene spreektaal van elke nasie tot wie dit kom,¹⁸ sodat die Woord van God oorvoediglik in almal kan woon, en hulle Hom op 'n gepaste wyse kan

aanbid, terwyl hulle deur die geduld en vertroosting van die Skrif, hoop koester.¹⁹

¹⁴ Rom 3:2; ¹⁵ Jes 8:20; ¹⁶ Hand 15:15; ¹⁷ Joh 5:39;
¹⁸ 1 Kor 14:6, 9, 11, 12, 24, 28; ¹⁹ Kol 3:16.

9. Die onfeilbare reël van Skrifvertolkung is vertolkung deur die Skrif self. Daarom, as daar 'n vraag ontstaan oor die waarheid en volle betekenis van 'n sekere Skrifgedeelte, moet ander dele van die Skrif wat duideliker spreek, gesoek en verstaan word.²⁰

²⁰ Hand 15:15,16; 2 Pet 1:20-21.

10. Die Heilige Skrif deur die Gees oorgedra is die oppergesag, en allestrydpunte van godsdiens, dekkrete van konsillies, opinies van antieke skrywers, en leringe van mense en afsonderlike instances, moet daaraan onderwerp en ondersoek word. Slegs in die beslissings van die Heilige Skrif so deur die Gees oorgedra kom ons geloof finaal huis.

²¹ Matt 22:29-32, Efe 2:20, Hand 28:23.

HOOFSTUK 2 : GOD EN DIE HEILIGE DRIE-EENHEID

1. Die HERE onse God is die een en enige lewende en ware God,¹ en Sy bestaan is in en uit Homself.² Hy is oneindig in Sy wese en volmaaktheid; die essensie van Sy wese kan deur geenen behalwe Homself verstaan word nie. Hy is uiters suwer Gees,⁴ onsigbaar, sonder liggaam, deel of hartstog. Hy alleen is onsterflik en blylyn die lig wat vir die Mens ontoeganklik is.⁵ Hy is onveranderlik,⁶ oneindig groot,⁷ ewig⁸ onbegryplik, almagtig,⁹ in alle opsigte oneindig, algeheel heilig,¹⁰ wys, vry, en absolut. Hy bewerk alles na die raad van Sy eie onveranderlike en mes regverdige wil,¹¹ tot Sy eie verheerliking.¹² Hy is uiters liefdevol, genadig, barmhartig, lankmoedig, en ooryloedig in goedertierenheid en trou; Hy vergewe ongereftegnheid, oortreding en sonde, en beloon die wat Hom naarsiglik soek.¹³ By dit alles is Hy uiters regverdig en vreeslik in

volmaaktheid aan te duif, dat dit gereken word as bygelowigheid, en 'n sondige strik, waaring een Christen homself mag laat verstregel nie.¹¹

⁸ Gen 28:20-22; Ps 76:12; ⁹ 1 Kor 7:2, 9; ¹⁰ Ef 4:28; ¹¹ Mat 19:11.

HOOFSTUK 24: DIE SIVIELE MAGISTRAAT OF REGERING

1. God, die hoogste Heer en Koning van die ganse wêreld, het siviele magistratuur om onder Hom te wees, oor die volk, tot Sy eie heerlikheid, en vir die openbare belang. Vir hierdie doel het Hy hulle gewapen met die mag van die swaard, vir die verdediging en aanmoediging van hulle wie goed doen, en vir die straf van kwaaddoeners.¹

¹ Rom 13:1-4.

2. Dit is wetogg vir Christene om die amp van magistraat te aanvaar en uit te voer wanneer hulle daar toe geroep word. Aangesien hulle in die uitvoering van hierdie pligveral reg en vrede moet handhaaf,² volgens die heilsame wette van elke koninkryk en gemeentes, daarom mag hulle nou wettiglik, onder die Nuwe Testament, oorlog voer met geregtigheid en noodsaaiklike geleenthede.³

² 2 Sam 23:3; Ps 82:3; 4; ³ Luk 3:14.

3. Aangesien siviele magistratuur deur God aangestel is om die voorgenomeerde sake te hanteer, moet ons onself onderwerp, in die Here, in alle wettige sake wat deur hulle beveel word; en dit nie alleenlik terwille van die straf nie, maar terwille van die gewete. Ons moet ook smekinge en gebede doen vir konings, en almal wie hoog geplaas is, sodat ons onder hulle 'n rustige en stillewe kan lei, in alle godsrvrug en eerlikheid.⁵

⁴ Rom 13:5-7; 1 Pet 2:17; ⁵ 1 Tim 2:1, 2.

HOOFSKU 23: DIE WETTIGE EED EN GELOFTES

Sy oordede,¹⁴ terwyl Hy alle sonde haat¹⁵ en geensins die skul-dige sal kwytskeld nie.¹⁶

1. 'n Wettige eed is deel van godsdienstige aanbidding, waarmee die persoon, wie in waarheid, regverdigheid en oordeel sweer, God ernstig tot getuie van wat hy swerp,¹ en vra dat hy geoordeel word volgens die waarheid of valsheid daarvan.

¹ Ex 20:7; Deut 10:20; Jer 4:2; ² 2 Kron 6:22, 23.

2. Mens moet alleenlik swerp by die naam van God; en daar toe moet dit dan ook gebruik word met alle heilige vrees en eerbied. Daarom is dit sondig en verwerplik om ydel of onnadenkend te swerp by daardie heerlike en skrikwakkende Naam, of om te swerp by enige ander ding.³ Tog is dit geregtig deur die Woord van God,⁴ dat 'n eed geneem word, in sake van groot gewigtigheid en belang, waar bevestiging van die waarheid en die einde van 'n stryd verlang word. So moet 'n wettige eed geneem word, wat voorgeskryf is deur wettige gesag in sulke sake.

³ Matt 5:34, 37; Jak 5:12; ⁴ Heb 6:16; 2 Kor 1:23; ⁵ Neh 13:25.

3. Wie ookal 'n eed neem wat geregtig word deur die Woord van God, moet behoorlik besin oor die gewigtigheid van so 'n ernstige handeling, en moet daarin slegs bevestig wat hy weet die waarheid is. Die Heer word uitgedaag deur die onnadenkende, valse en ydete neem van 'n eed, en ter wille van die sulkes wie dit doen treur die land.⁶

⁶ Lev 19:12; Jer 23:10.

4. 'n Eed moet geneem word in die klaarblyklike en algemene sin van die woorde, sonder dubbelsinnigheid of heimlike voorbehoud.

⁷ Ps 24:4.

5. 'n Eed, wat nie gemaak kan word aan enige skepsel nie, maar alleenlik aan God, moet gemaak en uitgevoer word met alle godsdienslike versigtigheid en getrouwheid.⁸ 'n Pouslike monastiese eed van 'n lewenslange ongetroude lewe,⁹ selfverklaarde armoede,¹⁰ en rituele gehoorsaamheid, is sover daarvan om grade van hoér

¹ 1 Kor 8:4,6; Deut 6:4; ² Jes 48:12; Jer 10:10; ³ Ex 31:4; ⁴ Joh 4:24; ⁵ 1 Tim 1:17; Deut 4:15,16; ⁶ Mal 3:6; ⁷ 1 Kon 8:27; Jer 23:23; ⁸ Ps 90:2; ⁹ Gen 17:1; ¹⁰ Jes 6:3; ¹¹ Ps 115:3; Jes 46:10; ¹² Spr 16:4; Rom 11:36; ¹³ Exod 34:6-7 Heb 11:6; ¹⁴ Neh 9:32,33; ¹⁵ Ps 55:6; ¹⁶ Ex 34:6,7; Nah 1:2,3.

² God, wie in Homself alle lewe,¹⁷ heerlikeid,¹⁸ goedertierenheid¹⁹ en geluksaligheid besit, is enig in en tot Homself algenoegsaam en onafhanklik van enige skepsel, wie geensins aan Sy heerlikeid toeveog nie.²⁰ Hy openbaar slegs Sy eie heerlikeid in, deur en tot Sy skepselle. Hy is die enige oorsprong van alle lewe, terwyl alle dinge uit Hom, deur Hom en tot Hom is.²¹ Hy besit soewereine mag oor die ganse Skepping, en handel volgens Sy eie wil met, tot en vir alle skepselle.²² Alles is oop en bloot voor Sy aangesig,²³ Sy kennis is onmetelik, onfeilbaar en onaf-hanklik van die Skepping, sodat geen saak vir Hom toevalig of on-seker is nie.²⁴ Hy is allerheilig in al Sy raadsbestuite, in al Sy werk²⁵ en in al Sy verordeninge. Aan Hom kom toe watter aanbid-ding,²⁶ diens en gehoorsaamheid ookal deur engele en mense, as Sy skepselle aan Hom verskuifdig is, en wat dit God ookal behaag om ver-der van hulle te vereis.

¹⁷ Joh 5:26; ¹⁸ Ps 148:13; ¹⁹ Ps 119:68; ²⁰ Job 22:2,3; ²¹ Rom 11:34-36; ²² Dan 4:25,34,35; ²³ Heb 4:13; ²⁴ Eseg 11:5; Hand 15:18; ²⁵ Ps 145:17; ²⁶ Openb 5:12-14.

³ In hierdie Goddelike en ewige wese bestaan daar drie persone, die Vader, die Woord of Seun, en die Heilige Gees,²⁷ wie van een wesenlikheid, krag en ewigheid is. Elke Persoon besit die gehele Goddelike wese, maar die wese bly onverdeeld.²⁸ Die Vader se bestaan is uit geen enkele gegenerer of voorligbring nie; die Seun is in ewigheid gegenerer deur die Vader,²⁹ die Heilige Gees gaan uit van die Vader en die Seun.³⁰ Die drie Personne is ewigdurend, sonder begin, en daarom een God wie nie in natuur en wese verdeel kan word nie, en tog onderskei kan word deur heelwat besondere relatiewe kenmerke en persoonlike verhoudings. Hierdie lering van die Drie-eenheid

is die fondament van ons gemeenskap met God, en ons vertroostende afhanglikheid van Hom.

²⁷ Joh 5:7; Matt 28:19; ²⁸ 2 Kor 13:14; ²⁹ Ex 3:14; Joh 14:11; 1 Kor 8:6;
³⁰ Joh 1:14; ³¹ 18; ³² Joh 15:26; Gal 4:6.

HOOFTUK 3: DIE RAAD VAN GOD

1. God het in himself in alle ewigheid, vryelik en onveranderlik, 'n verordening uitgevaardig, van alles wat geben, deur die alwyse en heilige raad van Sy eie wil.¹ Deur so te doen is God egter nie die outeur van sondre nie, en het Hy ook geen gemeenskap met die wat daarin betrokke is nie.² Ook het Hy daardeur die wil van die skepsel geen geweld aangedoen nie,³ en ook nie die vryheid of gebeurlikhed van ander oorsake weggeneneen nie, maar eerder vasgestel. Deur hierdie beskikking van alle dinge word Sy wyshuid sighaar, asook Sy krag en gesroutheid in die voleinding van Sy raadsbesluite.

¹ Jes 46:10; Efes 1:11; Heb 6:17; Rom 9:15; 18;
² Jak 1:13; 1 Joh 1:5; ³ Hand 4:27; 28; Joh 19:11;
⁴ Num 23:19; Efes 1:3-5.

2. Alhoewel God weet wat ookal mag of kau gebeur onder enige gegewe omstandigheid,⁵ tog het Hy niks verorden omdat Hy dit as toekomstig voorsien het, of omdat dit noodwendig sou volg onder die gegewe omstandighede nie.⁶

⁵ Hand 15:18; ⁶ Rom 9:11; 13; 16; 18.

3. Deur die verordeninge van God, en vir die openbaring van Sy heilikhed, is sekere mense en enige uitverkies of voorbeskik tot die ewige Lewe deur Jesus Christus, tot die lof van Sy heerlike genade. Andere word gelos om in hulle sonde voort te gaan tot hulle eie regverdige verdoemenis, en tot die lof van Sy verhewe regverdigheid.^{7,8}

⁷ 1 Tim 5:21; Matt 25:34; ⁸ Efes 1:5; ⁹ Rom 9:22; 23; Judas 4.

¹⁹ Matt 28:19; 20; ²⁰ 1 Kor 11:26; ²¹ Est 4:16; Joël 2:12;
²² Ex 15:1-19; Ps 167.

²³ NIE gebed, of enige deel van godsdienstige aanbidding, is nou onder die evangelië, gebind aan, of meer aanneemlik gemaak deur, enige plek waar dit verrig, of waaraan dit verbind is nie. God moet orals in gees en in waarheid aanbid word.²³ So kan Hy daagliks²⁵ aanbid word in afsonderlike families,²⁴ en privaat deur elkeen self.²⁶ Ook meer ernstig in die openbare byeenkomste, wat nie onverskillig of gewillig verwaarloos of versaak moet word nie, wanneer God deur Sy Woord of voorsienigheid ons daar toe roep.²⁷

²⁸ Joh 4:21; Mal 1:11; 1 Tim 2:8; ²⁴ Hand 10:2; ²⁵ Matt 6:11; Ps 55:17;
²⁶ Matt 6:6; ²⁷ Heb 10:25; Hand 2:42.

7. Dit is die wet van die natuur, dat, in die algemeen, 'n deel van 'n mens se tyd apart gesit word, deur God se aanwysing, vir die aanbidding van God. Netso, deur Sy Woord, het God 'n positiewe, morele en ewigdurende gebod uitgevaardig, wat alle mense in alle eene bind, en waardeur Hy in besonder een dag in sewe aangevys het as 'n sabbat, wat vir Hom heilig gehou moet word.²⁸ Vanaf die begin van die wêreld tot die opstanding van Christus was hierdie dag op die laaste dag van die week; en vanaf die opstanding van Christus is dit verander na die eerste dag van die week, en is dit die Dag van die Here, genoem.²⁹ Dit moet voortgesit word tot die einde van die wêreld as die Christelike Sabbat, aangesien die laaste dag van die week afgeskaf is.

²⁸ Ex 20:8; ²⁹ 1 Kor 16:1; 2; Hand 20:7; Openb 1:10.

8. Die sabbat word geheilig aan die Here wanneer mense, na paslike voorbereiding van hulle harte, en die vooraf reëling van hulle alledaagse sake, nie alleenlik 'n heilige rus van hulle eiewerke, woordle en gedagtes, insake hulle aardse werk en ontspanning,³⁰ die hele dag nakom nie, maar ook die hele dag opgeneem is in die openbare en private uitvoer van Sy aanbidding,³¹ en ook met die pligte van noodsaklikheid en harmiertigheid.

³⁰ Neh 13:15-22; Jes 58:13; ³¹ Matt 12:1-13.

¹ Jer 10:7; Mark 12:33; ² Deut 12:32; ³ Ex 20:4-6.

2. Godsdienstige aanbidding moet gegee word aan God die Vader, Seun,
en Heilige Gees, en aan Hom alleen.⁴ Dit word nie gegee aan engele,
heiliges, of enige ander skepsel nie.⁵ Sedert die sonderval word ook nie
aanbid sonder 'n middelaar nie,⁶ en met geen ander bemiddeling dan
die van Christus alleen nie.⁷

⁴ Matt 4:9, ¹⁰Joh 6:23; Matt 28:19; ⁵Rom 1:25; Kol 2:18; Openb 19:10;
⁶ Joh 14:6; ⁷1 Tim 2:5.

3. Gebed met danksegging, wat 'n deel is van normale aanbidding, word
deur God vereis van alle mense.⁸ Maar, om dit aanneemlik te maak,
moet dit gedoen word in die naam van die Seun⁹ en met die hulp van
die Gees,¹⁰ volgens Sy wil,¹¹ en ook met begrip, eerbed, ootmoed,
ywerigheid, geloof, liefde, en volharding. Wanneer saam met ander,
moet daar ook in 'n bekende taal gebed word.¹²

⁸ Ps 95:1-7; 65:2; ⁹Joh 14:13, 14; ¹⁰Rom 8:26; ¹¹1 Joh 5:14;
¹²1 Kor 14:16, 17.

4. Gebed moet gedoen word vir alle wettige aangeleenthede, asook vir
alle soorte lewende mense, of vir die wie hierna sal lewe,¹³ maar nie vir
die dooies nie.¹⁴ Ons moet ook nie bid vir diegene van wie dit bekend
sou wees dat hulle die sondte tot die dood begin het nie.¹⁵

¹³ 1 Tim 2:1, 2; 2 Sam 7:29; ¹⁴ 2 Sam 12:21-23; ¹⁵ 1 Joh 5:16.

5. Die lees van die Skrif,¹⁶ prediking en die luister na die Woord van
God,¹⁷ die lering en vermaning van mekaar met Psalms, lofsange en
geestelike liedere, sang met genade in ons harte tot die Here,¹⁸ asook
die beelding van die Doop,¹⁹ en die Nagmaal,²⁰ is alles deel van die
godsdienslike aanbidding van God. Die aanbidding moet verrig word
met gehoorsaamheid aan Hom, met begrip, geloof, eerbed en goddelijke
vrees. Daarby ook, moet ernstige veroomdoediging, met vas²¹ en
danksegging, met spesiale geleenthede, gebruik word op 'n heilige en
godsdienslike wyse.²²

4. Die mense en engele wie God so uitverkies en voorbeskik het, is in
die besonder en onveranderlik beplan, en hulle getalle is so seker en
definitief, dat dit nie verminder of vermeerder kan word nie.¹⁰

¹⁰ Joh 13:18; 2 Tim 2:19.

5. Die mense wat vooruitbeskik is tot die lewe, het God, voor die
grondlegging van die aarde, en volgens Sy ewige en onveranderlike
voorneme, en die verborge raad en welbhaue van Sy wil, uitverkies in
Christus tot die ewige heerlikheid, stelsel deur Sy vrye genade en liefde,¹¹
en sonder dat enigste in die skepsel as 'n voorwaarde of oorsaak Hom
daartoe beweeg het.¹²

¹¹ Efe 1:4,9,11; Rom 8:30; 2 Tim 1:9; 1 Thess 5:9;
¹² Rom 9:13,16; Efe 2:5,12.

6. Net soos God die uitverkorenes benoem het tot die heerlikheid, het
Hy al die middele daartoe voorritteskik.¹³ daar die ewige en mees vrye
voorneme van Sy wil; daarom word die uitverkorenes, wie gevalle is in
Adam, gered deur Christus,¹⁴ effektiwelk geroep tot geloof in Hom,
deur die Heilige Gees wie in hulle werk op die bepaalde tyd. So word
hulle dan gereverdig, aangeneem, geheilig,¹⁵ en bewaar deur Sy krag,
deur geloof, tot redding.¹⁶ Ook word geen ander gered deur Christus,
of effektiwelk geroep, gereverdig, aangeneem of geheilig nie, behalwe
die uitverkorenes alleen.¹⁷

¹³ 1 Pet 1:12; 2 Thess 2:13; ¹⁴ 1 Thess 5:9,10;
¹⁵ Rom 8:30; 2 Thess 2:13; ¹⁶ 1 Pet 1:5; ¹⁷ Joh 6:64; 10:26; 17:9.

7. Hierdie lering van die verhewe verborgenheid van die uitverkiesing
moet met spesiale omsigtigheid en sorg hanteer word, sodat mense wie
aandag gee aan die wil van God soos geopenbaar in Sy Woord, en hulle
oorgee aan gehoorsaamheid daaraan, versekering mag ontvang van
hulle ewige uitverkiesing, vanuit die sekerheid van hulle effektiwe
roeping.¹⁸ Op hierdie manier sal hierdie lering stof gee tot los,¹⁹
aanbidding en bewondering van God, en ook nederigheid,²⁰ ywer en
oorloedige vertroosting verskaf aan die wat die evangelië gehoor-
saam.²¹

¹⁶ 1 Tim 4:13; ¹⁷ 2 Tim 4:2; Luk 8:18; ¹⁸ Kol 3:16; Efe 5:19;

¹⁸ 1 Thess 1:4;5; 2 Pet 1:10;¹⁹ Efes 1:6; Rom 11:33;
²⁰ Rom 11:5;6;20; ²¹ Luk 10:20.

HOOFSTUK 4: DIE SKEPPING

1. In die begin het dit God die Vader, Seun en Heilige Gees¹ behaag om die wêreld te skep of te maak, en alles wat daarin is, sigbaar of onsigbaar, in die tydperk van ses dae. Alles was goed gemaak.³ Dit het God getoon tot die openbaarmaking van die heerlikheid van Sy ewige krag,² wysheid, en goedheid.

¹ Joh 1:2;3; Heb 1:2; Job 26:13; ² Rom 1:20; ³ Gen 1:31; Kol 1:16.

2. Nadat God alle ander skepsele gemaak het, het Hy die Mens gemaak, man en vrou,⁴ met rationele en onsterflike siele, en hulle sodoeende geskik gemaak vir daardie lewe tot God waarvoor hulle gestapte is, want hulle is gemaak na die beeld van God betreffende kennis, regverdigheid en ware heiligeheid,⁶ en die Wet van God is in hulle harte geskrywe. Hulle het die vermoë besit om die wet te volvoer, maar was tog onderworpe aan 'n moontlikheid om te oortree, aangesien hulle gelaat was onder die vryheid van hulle eie wil, wat self onderworpe was aan verandering.⁸

⁴ Gen 1:27; ⁵ Gen 2:7; ⁶ Pred 7:29; Gen 1:26; ⁷ Rom 2:14;15; ⁸ Gen 3:6.

3. Buiten die Wet wat in hulle harte geskrywe was, het hulle die bevel ontvang om nie te eet van die boom van die kennis van goed en kwad nie.⁹ Terwyl hulle hierdie bevel gehoorsaam het, was hulle gelukkig in hulle gemeenskap met God, en het hulle heerskappy gevoer oor die skepsele.¹⁰

⁹ Gen 2:17; ¹⁰ Gen 1:26;28.

HOOFSTUK 5: DIE VOORSIENIGHEID VAN GOD

1. In Sy onbeperkte krag en wysheid onderhou, rig, beskik en reger God, die goeie Skepper alle dinge, en alle skepsele,¹ van die grootste tot die kleinste,² en dit deur Sy mense wyse en heilige voorsienigheid,

¹ Gal 3:13; ² Gal 1:4; ³ Hand 26:18;⁴ Rom 8:3; ⁵ Rom 8:28;

⁶ 1 Kor 15:54;57; ⁷ 2 Thess 1:10; ⁸ Rom 8:15;

⁹ Luk 1:73;75; 1 Joh 4:18; ¹⁰ Gal 3:9; 14; ¹¹ Joh 7:38,39; Heb 10:19;21.

2. God alleen is Heer van die gewete,¹² en het dit vry gemaak van sulke leringe en gehooie van mense, wat enigsins strydig is met Sy Woord, of nie daarin vervat word nie.¹³ Daarom, indien sukte leringe geglo, of sulke gehooie gehoorsaam word na die gewete, dan word ware vryheid van die gewete verrai.¹⁴ Netso is die vereiste van 'n onvoorwaardelike geloof, en 'n absolute en blonde gehoorsaamheid, 'n vernietiging van vryheid van gewete en van redelikheid.¹⁵

¹² Jak 4:12; Rom 14:4; ¹³ Matt 15:9; Hand 4:19, 29; 1 Kor 7:23;
¹⁴ 2 Kor 2:20, 22, 23; ¹⁵ 1 Kor 3:5; 2 Kor 1:24.

3. Die wie op 'n voorwendsel van Christelike vryheid enige sonde doen, of enige sondige wellus koester, sal sottoende die hoofdoel van die genade van die evangelie verdraai tot hulle eie vernietiging.¹⁶ Netso vernietig hulle die doel van Christelike vryheid, naamlik, dat ons verlos word uit die hande van al ons ryande, en so die Here mag dien, sonder vrees, in heiligeheid en regverdigheid voor Hom, al die dae van ons lewe.¹⁷

¹⁶ Rom 6:1, 2; ¹⁷ Gal 5:13; 2 Pet 2:18, 21.

HOOFSTUK 22 : GODSDIENSTIGE AANBIDDING EN DIE SABBAT DAG

1. Die lig van die natuur dui aan dat daar 'n God is wie heerskappy en soewereiniteit voer oor almal. Hy is regverdig, goed, en doen goed aan almal, en elkeen moet Hom daarom vrees, liefheé, loof, aanroeپ, vertrou en dien, met die hele hart, die hele siel, en met alle mag.¹ Maar die paslike wyse waarop God aanbid moet word, is deur Homself ingestel,² en so onskreve deur Sy eie geopenbaarde wil, dat Hy nie aanbid kan word volgens die verbeeldingvlugte of prakteke van mense nie; en ook nie volgens die voorstelle van Satan, of sigbare voorstellinge van Homself, of op enige ander wyse wat nie deur die Heilige Skrif voorgeskryf word nie.³

tuurlike vermoëns nie, of deur die verdienste van lig ontvanger buiten die evangelié, soos besit deur alle mense nie. Dit is nog nooit so gedoen, en is nie moontlik nie.⁷ Daarom is die prediking van die evangelié in alle eue gegee aan persone en nasies, na gelang van die uitbreiding of inskorting daarvan, met groot variëteit, volgens die raad en wil van God.

⁶ Ps 147:20; Hand 16:7; ⁷ Rom 1:18-32.

⁴ Die evangelié is die enigste uiterlike wye waarop Christus en reddende genade geopenbaar word, en dit is ook uitermatig geskik vir hierdie doel. Maar, sodat mense wie in oortredinge dood is, weergebore en lewendig gemaak mag word, word daar ook verder 'n effektiewe en onverstaanbare werk van die Heilige Gees benodig op die gansie siel, sodat 'n nuwe geestelike lewe in hulle voortgebring mag word, en waarsonder geen ander middelle hulle bekering tot God sal bewerkstellig nie.⁹

⁸ Ps 110:3; 1 Kor 2:14; Efe 1:19, 20; ⁹ Joh 6:44; 2 Kor 4:4,6.

HOOFSTUK 21: CHRISTELIKE VRYHEID EN GEWETENSVRYHEID

1. Die vryheid wat Christus vir gelowiges onder die evangelié gekoop het, bestaan uit hulle vryheid van sondeskuld, die verdoemende toorn van God, en die gestrengheid en vloek van die wet.¹ Hulle word ook verlos van hierdie teenswoordige hose wêreld,² gebondenheid onder Satan,³ die oorheersing van sonde,⁴ die boosheid van beproeinge,⁵ die vrees en angst van die dood, die triomf van die graf,⁶ en die ewige oordeel.⁷ Ook gee dit vrye toegang tot God, en 'n gewillige gehoorsaamheid wat nie spruit uit slaafse vrees nie,⁸ maar uit kinderlike liefde en 'n gewillige gemoen.⁹ In wese was dit ook algemeen beskikbaar aan die gelowiges onder die wet,¹⁰ maar onder die Nuwe Testament word die Christelike vryheid verder vergroot, indat hulle vrygemaak is van die juk van die seremoniële wette waaraan die Joodse kerk onderworpe was; en ook in groter vrymoedigheid van toetreden tot die troon van genade, en in 'n voller mededeling van die vrye Gees van God as wat gelowiges onder die wet gewoonlik deel aan gehad het.¹¹

met die doel voor oë waarvoor Hy hulle geskape het, en volgens Sy onfeilbare voorkennis, en die vrye en onveranderlike raad van Sy eie wil. Dit dien tot die lof van die heerlikheid van Sy wêreld, krag, reverdigheid, oneindige goedheid, en barmhartigheid.³

¹ Heb 1:3; Job 38:11; Jes 46:10, 11; Ps 135:6; ² Matt 10:29-31; 3 Efe 1:1.

² Alhoewel alle dinge onveranderlik en onfeilbaar⁴ gebeur in verhouding tot die voorkennis en raadsbesluit van God, wie die eerste oorsaak is, sodat niks per toeval met iemand gebeur of sonder Sy voorsienigheid nie, dan nogtans, deur dieselfde voorsienigheid,⁵ beskik God hierdie dinge om te gebeur volgens die aard van ander oorsake, hetsy noodsaaklik, vryelik of afhanklik van omstandighede.⁶

⁴ Hand 2:23; ⁵ Spr 16:33; ⁶ Gen 8:22.

³ In die gewone werking van Sy voorsienigheid maak God gebruik van middele,⁷ en tog is Hy vry om sonder,⁸ daaroor heen,⁹ of daarteen,¹⁰ te werk, volgens Sy weibehae.

⁷ Hand 27:31,44; Jes 55:10,11; ⁸ Hos 1:7; ⁹ Rom 4:19-21; ¹⁰ Dan 3:27.

⁴ Die almag onnasuurlike wysheid en oneindige goedheid van God word so ver geopenbaar in Sy voorsienigheid, dat Sy vooruitbepalende raad selfs deurgetrek word na die eerste sondeval en alle ander sondige handelinge, beide van engele en mense,¹¹ en dit nie slegs deur blote toestemming nie. Dit word ook in alle wysheid en met krag begrens, en andersins georden en beheer¹² in 'n veelvoudige bedeling met Sy allerheiligste doelwitte ten doel.¹³ Dit word egter so gedoen dat die sondigheid van hulle handelinge slegs voorvloei uit die skepsel en nie vanuit God nie, wie allerheilig en regverdig is, en nie die outeur van sonde is nie of dit goedgekeur nie.¹⁴

¹¹ Rom 11:32,34; 2 Sam 24:1; 1 Kron 21:1; ¹² 2 Kon 19:28; Ps 76:9-10; ¹³ Gen 50:20; Jes 10:6,7,12; ¹⁴ Ps 50:21; 1Joh 2:16.

5. Die hoogs wyse, regverdige en genadige God laat dikwels Sy eie kinders vir 'n tyd of aan veelvuldige versoekings en die verdorwenheid van hul eie harte. Hy doen dit om hulle vorige sondeste straf, of om aan hulle die verborde krag van verdorwenheid en die bedrieglikheid van hulle harte wat nog daarin bestaan aan hulle te openhaar, sodat hulle verootmoedig mag word. Hy wil hulle doelbewus laat beseft dat hulle te alle tye net op Hom moet vertrou en om hulle te help waak teen toekomstige geleenthede vir sonde, en vir ander regverdige en heilige doelstellings.¹⁵ Op hierdie en ander maniere word Sy regverdigende doelstellings uitgewerk sodat alles wat met Sy uitverkorenes gebeur, volgens Sy beplanninge ten goede vir Sy uitverkorenes en vir Sy verheerliking plaasvind.¹⁶

¹⁵ 2 Kron 32:25; 26, 31; 2 Kor 12:7-9; ¹⁶ Rom 8:28.

6. Befrekende daardie bose en goddelose mense wie God as regverdige regter, weens vorige sonde, verblind en verhard,¹⁷ van hulle weerhou. Hy nie alleenlik Sy genade waardeur hulle verlig kon geword het in hulle verstand, en aangegryp in hulle harte nie,¹⁸ maar soms onttrek God selfs die gawes wat hulle gehad het,¹⁹ en stel hulle so bloot aan die dinge wat hulle verdorwenheid gebruik tot geleenheid vir sonde.²⁰ By dit gebruik hulle oor aan hulle eie wellus, die versoeking van die wêreld, en die krag van Satan,²¹ waardeur hulle dan hulselfe verhard onder die middel wat God gebruik tot die versagting van anderé.²²

¹⁷ Rom 1:24-26; 28; 11:7,8; ¹⁸ Deut 29:4; ¹⁹ Matt 13:12;

²⁰ Deut 2:30; 2 Kon 8:12,13; ²¹ Ps 81:12,12; 2 Tess 2:10-12;

²² Exo 8:15,32; Jes 6:9, 10; ¹ Pet 2:7, 8.

7. Soos die voorsienighed van God in die algemeen uitreik na alle skepsele, so, op 'n meer besondere manier, versorg God Sy Kerk en skik alles ten goede daarvoor.²³

²³ 1 Tim 4:10; Amos 9:8, 9; Jes 43:3-5.

¹³ Rom 6:14; Gal 2:16; Rom 8:1; 10:4 ¹⁴ Rom 3:20; 7:7;
¹⁵ Rom 6:12-14; 1 Pet 3:8-13.

¹⁶ 7. Die voorgenooende nut van die wet is ook nie teenstrydig met die genade van die evangelie nie, maar stem hartlik ooreen daar mee,
terwyl die Gees van Christus die wil van die Mens onderwerp en instaat stel om vryelik en met blydskap dit te doen wat die wil van God, soos openbaar in die wet, van hulle vereis.¹⁷

¹⁸ Gal 3:21; ¹⁷ Eseg 36:27.

HOOFSKU 20 : DIE EVANGELIE EN DIE GENADIGE OMVANG DAARVAN

1. Aangesien die verbond van werke deur sonde verbreek is, en nie 'n weg tot die lewe kon bied nie, het dit God behaag om die belofte van Christus, die saad van die vrou, uit te vaardig, as die wyse waarop die uitverkorenes gerapp, en geloof en bekering in hulle verwek sou word.¹ In hierdie belofte is die essensie van die evangelie geopenhaar, en is daardeur effektiief tot die bekering en redding van sondaars.²

¹ Gen 3:15; ² Openb 13:8.

2. Hierdie belofte van Christus en saligheid deur Hom, word slegs geopenbaar in die Woord van God.³ Die werke van die skepping of die voorsienighed, te same met die lig van die natuur, openhaar nie vir Christus of genade deur Hom nie, selfs nie op 'n algemene of obskure wyse nie.⁴ Nog minder sal die mens, wie gebrek ly aan die openbaring van Hom deur die belofte of die evangelie, daardeur instaat gesetel word om reddende geloof of bekering te bereik.⁵

³ Rom 1:17; ⁴ Rom 10:14, 15, 17; ⁵ Spr 29:18; Jes 25:7; 60:2,3.

3. Die openbaring van die evangelie aan sondaars, soos gegee op verskillende tye en in verskeie dele, met die byvoeging van beloftes en voorbehoudes wat verwys na die gehoorzaamheid daarin verlang, word gegee aan nasies en persone volgens die soewerne wil, en welbehae van God.⁶ Dit word ook nie gannikeer deur die verdienste van enige belofte gemaak aan die verwage verbetering van die mens se na-

⁶ Kol 2:17; Heb 10:1; ⁷ 1 Kor 5:7; ⁸ Efe 2:14, 16; Kol 2:14, 16, 17.

4. God het ook aan hulle verskeie juridiese wette gegee, wat saam met die staat van daardie volk tot 'n einde gekom het. Dit plaas niemand onder 'n verpligting weens die eerbaarheid van daardie instelling nie, maar slegs die biliklike regverdigheid daarvan is vir moderne gebruik geskik.⁹

⁹ 1 Kor 9:8-10.

5. Die morele wet bind almal vir ewig tot gehoorsaamheid: geregtigedige persone sowel as ander,¹⁰ en dit nie slegs met betrekking tot wat in die wet vervat word nie, maar ook met verwysing na die gesag van God die Skepper, wie dit gegee het.¹¹ Christus, in die evangelie, verlos ook nie van hierdie verpligting nie, maar versterk dit eerder.¹²

10 Rom 13:8-10; Jak 2:8,10-12;¹¹ Jak 2:10-12;¹² Matt 5:17-19; Rom 3:31.

6. Alhoewel ware gelowiges nie onder die wet sorteer as 'n verbond van werke, om daardeur geregtiging of verdoem te word nie,¹³ tog is dit van groot nut vir hulle sowel as ander. As 'n reel vir die lewe, wat hulle inlig oor die wil van God en hulle plig gee dit rigting, en bind dit hulle om daarvolgens te wandel. Dit ontbloot ook die sondige besmetting van hulle nature, harte, en lewens, sodat as hulle hulself daarvolgens ondersoek, kom hulle tot 'n verdere oortuiging van, ootmoed vir, en haatte, sonde.¹⁴ Daarby gee dit 'n meer heldere insig van hulle behoeft aan Christus, en die volmaaktheid aan Sy gehoorsaamheid. Netso is dit van nut tot die wedergeborene om sy eie verdorwenheid te beheer, deurdat dit sonde verbied. Die dreigemente daarvan dien om te toon wat hulle sonde se verdienste is, en watter beproeinge hulle in hierdie lewe daarvoor mag verwag, alhoewel hulle vrygestel is van die vloek en die onverminderde strengheid daarvan. Die beloftes daarvan toon ook aan hulle God se goedkeuring van gehoorsaamheid, en watter seënninge hulle mag verwag indien hulle dit nakom, maar, dit word egter nie aan hulle toegerek asof die wet 'n verbond van werke is nie. As die mens so goed doen en homself onthou van die kwaad, omdat die wet tot die een aanmoediging gee, en van die ander weerhou, is dit geen bewys dat hy onder die wet en nie onder genade is nie.¹⁵

HOOFSTUK 6: DIE SONDEVAL VAN DIE MENS EN DIE STRAF DAARVOOR

1. Alhoewel God die Mens opreg en volmaak geskape het, en hom ook 'n regverdige wet gegee het wat tot die lewe sou lei indien hy dit nagekom het,¹ en die dood voorgehou het met die oortreding daarvan, het die Mens nooit nie lank in hierdie staat bly leef nie. Satan het het sy Adam verleid sodat hy sonder enige dwang gewilliglik die skeppingswet oortree het, en die bevel wat aan hulle gegee is om nie die verbode vrug te eet nie.² Dit het God egter behaag om volgens Sy wyse en heilige raad hierdie gebeurtenis toe te laat, aangesien Hy hom reeds voorgeneem het om dit te skik tot Sy verheerliking.

¹ Gen 2:16,17; ² Gen 3:12, 13; 2 Kor 11:3.

2. Ons eerste ouers het deur hierdie sonde geval vanaf hulle oorspronklike staat van regverdigheid en gemeenskap met God, en ons het in hulle geväl, sodat die dood oor almal gekom het.³ Almal is dood in die sonde⁴ en is algeheel besoedel in al hulle vermoëns en dele van liggaam en siel.⁵

³ Rom 3:23; ⁴ Rom 5:12, ens; ⁵ Tit 1:15; Gen 6:5; Jer 17:9; Rom 3:10-19.

3. Deur God se bepaling is Adam en Eva die verteenwoordigers van die ganse Mensdom, en staan hulle in ons plek. Daarom is die skuld van hulle sonde en hulle verdorwe natuur oorgedra aan hulle nageslag,⁶ volgens gewone generasie. Die Mensdom word dus ontvang in sonde,⁷ en is van nature kinders onder God se toorn,⁸ die dienaars van sonde, onderworpe aan die dood,⁹ en alle ander ellende, geestelik, tydelik, en ewig, tensy die Here Jesus hulle vrymaak.¹⁰

⁶ Rom 5:12-19; 1 Kor 15:21, 22, 45, 49; ⁷ Ps 51:7; Job 14:4; Efe 2:3; ⁹ Rom 6:20; 5:12; ¹⁰ Heb 2:14, 15; 1 Tess 1:10.

4. Hierdie oorspronklike bedorwenheid, het ons gebring tot algemene ongesteldheid en onvermoë en ons teësinning gemaak teenoor alle goeie dinge.¹¹ Dit is die oorsprong van alle werklike oortredings.¹²

- ¹¹ Rom 8:7; Kol 1:21; ¹² Jak 1:14,15; Matt 15:19.
- ⁵. Gedurende hierdie lewe bly die verdorwe natuur in die wie wedergeborne word,¹³ en alhoewel dit in Christus vrygespreek en afgesterwe word,¹⁴ bly dit waarlank en behoorlik sondig, asook alles wat daaruit voortkom.¹⁴
- ¹³ Rom 7:18, 23; Prediker 7:20; 1 Joh 1:8; ¹⁴ Rom 7:23-25; Gal 5:17.

HOOFSTUK 7: DIE VERBOND VAN GOD

1. Die afstand tussen God en Sy skepsel is so groot, dat alhoewel rasionele skepse aan God as hul Skepper gehoorsaamheid verskuldig is, tog kon hulle nie die beloning van die lewe bereik het nie, behalwe deurdat God gevwilliglik tot ons vlak neergedaal het, wat Hy dan ook uitgedruk het in terme van die Verbond.¹

¹ Job 35:7, 8; Luk 17:10.

2. Indat die Mens homself onder die vloek van die wet geplaas het deur sy val, het dit die Here behaag om 'n verbond van genade² te maak, waarin Hy vryelik aan alle sondaars lewe en redding aanbied in Jesus Christus. Daarin vereis Hy van hulle geloof in Homself, sodat hulle gered kan word,³ en belowe Hy aan elkeen, wie aangewys is tot die ewige lewe, Sy Heilige Gees, sodat hulle gewillig en bevoeg gemaak kan word om te glo.⁴

² Gen 2:17; Gal 3:10; Rom 3:20, 21;

³ Rom 8:3; Mark 16:15,16; Joh 3:16;
⁴ Eseg 36:26, 27; Joh 6:44, 45; Ps 110:3.

3. Hierdie verbond word geopenbaar in die Evangelie; eerste aan Adam, in die belofte van die redding deur die Saad van die vrou,⁵ en daarna ook deur verder stappe, tot die volle openbaring daarvan voltooi was in die Nuwe Testament.⁶ Dit is ook gegronde in daardie ewige verbondstransaksie tussen die Vader en die Seun insake die redding van die uitverkorenes.⁷ Alleenlik deur die genade van hierdie verbond verkry al die nasate van gevalle Adam, wie ookal gered word, lewe

- die lieflike van Christus en die broeders, of daardie opregtheid van hart en gewetenssoortuiging van plig, waarrif, deur die werk van die Gees,¹⁹ hierdie versekerings op die regte tyd weer kan opgewek word,²⁰ en ook waardeur hulle, in die tussentyd, bewaar word van uiterste wanhoop.
- ¹³ Hoog 5:2, 3, 6; ¹⁴ Ps 51:8,12,14; ¹⁵ Ps 31:23; 77:8-9; 116:11;
¹⁶ Ps 30:7; ¹⁷ 1 Joh 3:9; ¹⁸ Luk 22:32; ¹⁹ Ps 42:6,12; ²⁰ Klaag 3:26-31.

HOOFSTUK 19: DIE WET VAN GOD

1. God het aan Adam 'n wet van universele gehoorsaamheid gegee, wat in sy hart geskrywe is, en 'n besondere voorskrif om nie die vrug te eet van die boom van die kennis van goed en kwaad nie.¹ Hierdeur het God hom en sy nageslag gebind tot persoonlike, algemele, presiese en voortdurende gehoorsaamheid.² Ook het God lewe belowe indien die wet vervul word, en gedreig met die dood indien dit verbreek word. Hy het hom ook toegerus met die krag en vermoë om dit te onderhou.³

¹ Gen 1:27; Pred 7:29; ² Rom 10:5; ³ Gal 3:10,12.

2. Dieselfde wet as wat eerste in die hart van die mens geskrywe is, is voortgesit as die volmaakte standaard van regverdigheid na die sondeval.⁴ Dit is deur God gegee op die berg Sinai in tien geboeie, en geskrywe op twee tafels; die eerste vier het ons plig tot God bevat, en die ander ses ons plig tot ons medemens.⁵

⁴ Rom 2:14,15; ⁵ Deut 10:4.

3. Behalwe hierdie wet, wat algemeen die morele wet genoem word, het dit God behaag om aan die volk van Israel seremoniële wette te gee, waarin tipiese verordeninge vervat is; gedeeltelik insake aanbidding, en 'n verafskaduwing van Christus, asook Sy genadegawes, werke, lyding, en seënning;⁶ en gedeeltelik 'n verklaaring van verskeie instruksies van morele pligte.⁷ Al hierdie seremoniële wette is slegs aangevys tot die tyd van hervorming, en word herroep en weggenoem deur Jesus Christus, die ware Messias en enige Wetgewer, wie met mag toegerus is deur die Vader tot hierdie doel.⁸

¹ Job 8:3;14; Maut 7:22;23; ² 1 Joh 2:3;3:14,18,19;21;24; 5:13;
³ Rom 5:2,5.

2. Hierdie sekerheid is nie slegs 'n veronderstelling, of 'n waarskynlike oortuiging gegrond op 'n feilbare hoop nie, maar 'n onfeilbare versekering van geloof gevestig op die bloed en regverdigheid van Christus soos geopenbaar in die evangelie;⁵ en ook op die innerlike bewys van daardie genadegawes van die Gees waaraan beloftes gemaak word,⁶ asook op die getuienis van die Gees van aanneming, wie getuig met ons gees dat ons kinders van God is.⁷ As 'n vrou hiervan, hou Hy die hart bedie nedelig en heilig.⁸

⁴ Heb 6:11;19; ⁵ Heb 6:17;19; ⁶ 2 Pet 1:4,5;10;11; ⁷ Rom 8:15;16;
⁸ 1 Joh 3:1-3.

3. Hierdie onfeilbare versekering word nie roetingegeuse gevind saam met geloof tot saligheid nie, want 'n ware gelowige mag tank wag, en worstel met baie probleme, voordat hy deel daarvan verkry.⁹ Tog kan hy deur die Gees daartoe instaat gestel word om die dinge te ervaar wat God vryelijk aan hom gee, en hy mag dus, sonder buitengewone openbaring, en met die korrekte gebruik van die middle daartoe,¹⁰ die sekerheid wel verkry. Daarom is dit elkeen se plig om alle ywer aan die dag te lê om sy roeping en uitverkiesing vas te maak. Hierdeur sal hy sy gemoed versterk weens vrede en vreugde in die Heilige Gees, weens liefde en dankbaarheid tot God, en in krag en vreugde in die plig van gehorsaamheid, wat die passende vrou is van versekering.¹¹ In soverre neig dit nie die mens tot 'n losse lewe nie.¹²

⁹ Jes 50:10; Ps 88; 77:1-12;¹⁰ 1 Joh 4:13; Heb 6:1;12;
¹¹ Rom 5:1;2,5; 14:17; Ps 119:32; ¹² Rom 6:1, 2; Titus 2:1;1,12; 14.

4. Ware gelowiges mag vind dat hulle versekering van redding op verskeie wyses geskud, verswak en onderbreek kan word, indat hulle die bewaring daarvan verwaarloos.¹³ Dit mag gebeur deurdat hulle verval in 'n besondere sonde wat die gewete verwond en die Gees bedroef;¹⁴ ook deur 'n skielike en kragtige versoeking,¹⁵ en deurdat God die lig van Sy aangesig ontrek,¹⁶ en selfs toelaat dat die wie Hom vrees in duisternis wandel en geen lig vind nie. Tog word die saad van God in hulle nooit ontnem nie,¹⁷ en ook nie die lewe van geloof,¹⁸ of

en geseënde onsterflikheid, aangesien die Mens nou in algemele onvermoeë is tot aanneming by God op grond van daardie terme waarin Adam gesfaan het in sy onskuld.⁸

⁵ Gen 3:15; ⁶ Heb 1:1, 2; ⁷ 2 Tim 1:9; Titus 1:2;
⁸ Heb 11:6;13; Joh 8:5;6; Hand 4:12; Rom 4:1-5.

HOOFSTUK 8: CHRISTUS DIE MIDDELAAR

1. Dit het God behaag, in Sy ewige voorneme, om die Here Jesus, Sy eniggebore Seun, te verkies en te verordineer, volgens die verbond tussen hulle beide gemaak, om die middelaar te wees tussen God en die Mens.¹ Daarby is Hy ook die profeet,² priester,³ en koaang;⁴ die hoof en redder van Sy Kerk,⁵ die ergenaam van alle dinge,⁶ en die regter van die wêreld.⁷ Uit alle ewigheid het die Vader aan die Seun 'n volk gegee om Sy saad te wees, wie dan in tyd gered, geroep, geregverdig ge-heilig en verheerlik word.⁸

¹ Jes 42:1; 1 Pet 1:19, 20; ² Hand 3:22; ³ Heb 5:5, 6; ⁴ Ps 2:6; Luk 1:33;
⁵ Efe 1:2; 23; ⁶ Heb 12; ⁷ Hand 17:31;
⁸ Jes 53:10; Joh 17:6; Rom 8:30.

2. Die Seun van God, die tweede persoon in die Heilige Drie-eenheid, is waarlik en ewig God, die afskynsel van die Vader se heerlikheid, een in wese, en gelyk aan Hom wie die wêreld gemaak het, wie alles onderhou en regeer wat Hy gemaak het. In die volheid van die tyd het Christus die natuur van die Mens op Homself geneem, saam met al die essensiële eieuskappe en gemeenskaplike swakkede daarvan,⁹ sonder sonde.¹⁰ Hy is ontvang van die Heilige Gees in die skoot van die maagd Maria indat die Heilige Gees op haar neergekom het en die krag van die Almagtige haar oorskadu het. So is Hy gebore uit 'n vrou van die stam van Juda, van die saad van Abraham en Dawid, volgens die Skrifte,¹¹ sodat twee hele, volmaakte en afsonderlike nature onafkeidbaar saangevoeg is in een persoon, sonder verandering, vermenging of verwarring, en sodat hierdie persoon waarlik God en waarlik mens,¹² en tog een Christus, die enigste Middelaar tussen God en die Mens.

⁹ Joh 1:14; Gal 4:4; ¹⁰ Rom 8:3; Heb 2:14;16;17; 4:15.

¹¹ Matt 1:22, 23; Luk 1:27, 31, 35; ¹² Rom 9:5; ¹³ 1 Tim. 2:5.

³. Die Here Jesus, in Sy menslike natuur, so verenig met die Goddelike in die persoon van die Seun, is gehelyig en gesalf met die Heilige Gees, bo mate,¹³ en het in Homself al die skatte van wylheid en kennis besit.¹⁴ Dit het die Vader behaag dat alle volheid in Christus sou woon,¹⁵ met die doel, indat Hy heilig, onskuldig, onbesmet, en vol van genade en waarheid is.¹⁶ Hy deeglik toegerus mag wees om die amp van middelaar en heng uit te voer.¹⁸ Hierdie amp het Hy nie op Homself geneem nie, maar is daar toe geroep deur die Vader, wie ook alle mag en oordeel in Sy hande geplaas het, en Hom beveel het om dit uit te voer.²⁰

¹³ Ps 45:8; Hand 10:38; Joh 3:34; ¹⁴ Kol 2:3; ¹⁵ Kol 1:19;

¹⁶ Heb 7:26; ¹⁷ Joh 1:14; ¹⁸ Heb 7:22;

¹⁹ Heb 5:5; ²⁰ Matt 28:18; Joh 5:22, 27; Hand 2:36.

⁴. Hierdie amp het die Here Jesus heel gewilliglik onderneem,²¹ en omdat uitte voer, is Hy gebore onder die wet,²² wat Hy volmaak vervul het, en het Hy ook die straf verdra wat ons toegekom het en wat ons moes verduur en gelý het.²³ Hy is sonde en die vloek gemaak vir ons,²⁴ en het die mees smartlike droefheid in Sy siel, en die mees pynlike lyding in Sy liggaam verdra.²⁵ Hy is so gekruisig, en het gesterwe, en tervyli Hy dood was het Hy egter nie verderwing gesien nie.²⁶ Op die derde dag het Hy opgestaan uit die dode,²⁷ met dieselfde liggaam waarin Hy gelý het,²⁸ en waarmee Hy ook in die hemele opgevaar het,²⁹ waar Hy sit aan die regterhand van die Vader tervyli Hy intree.³⁰ Hy sal terugkom om mense en engele te oordeel aan die einde van die wêreld.³¹

²¹ Ps 40:7, 8; Heb 10:5-10; Joh 10:18; ²² Gal 4:4; Matt 3:15;

²³ Gal 3:13; Jes 53:6; ²⁴ 1 Pet 3:18; ²⁵ 2 Kor 5:21;

²⁵ Matt 26:37, 38; Lirk 22:44; Matt 27:46;

²⁶ Hand 13:37; ²⁷ 1 Kor 15:3, 4; ²⁸ Joh 20:25, 27;

²⁹ Mark 16:19; Hand 1:9-11;

³⁰ Rom 8:34; Heb 9:24;

³¹ Hand 10:42; Rom 14:9, 19; Hand 1:11; 2 Pet 2:4.

⁵. Die Here Jesus, deur Sy volmaakte gehoorsaamheid en offer van-
Homself, wat Hy deur die ewige Gees eenmaal aan God geoffer het, het

voortyloei uit die vrye en onveranderlike liefde van God die Vader, die doeltreffendheid van die verdienste en voorbidding van Jesus Christus en eenheid met Hom,⁵ die eed van God,⁶ die inwonende Gees van God, en die saad van God in hulle,⁷ asook die aard van die verbond van genade.⁸ Uit dit alles spruit daar ook voort die sekerheid en onfeilbaarheid daarvan.

⁴ Rom 5:9,10; 8:30; 9:11,16; ⁵ Rom 5:9,10; Joh 14:19;

⁶ Heb 6:17,18; ⁷ 1 Joh 3:9; ⁸ Jer 32:40.

3. Die heiliges mag in gruwelike sonde verval en 'n tydlang daarin voortgaan, weens die versoeking van Satan en die wêreld, die volharding van verdorwenheid wat nog in hulle bly, en die verwaarloosing van die middelle wat hulle sou bewaar het. Daardeur haal hulle die mismoë van God op die hals, bedroef hulle die Heilige Gees,¹⁰ hulle genadegawes en vertroostinge word belemmer,¹¹ die hart word verhard en die gewete word verwond,¹² anderde word seergemaak en in die skande gesteek, en hulle bring tydige oordele op hulle self.¹³ Nogtans sal hulle dan hul hekering hervuur en deur geloof in Christus Jesus bewaar word tot die einde.¹⁴

⁹ Matt 26:70, 72, 74; ¹⁰ Jes 64:5, 9; Efe 4:30; ¹¹ Ps 51:10, 12;
¹² Ps 32:3, 4; ¹³ 2 Sam 12:14; ¹⁴ Luk 22:32, 61, 62.

HOOFSTUK 18: SEKERHEID VAN GENADE EN VERLOSSING

1. Tydelike gelowiges en ander onwedergeboorenes mag hulle self ydellik bedrieg, met vase hoop en vleeslike veronderstelling, dat hulle in die guns van God, en 'n staat van saligheid, verkeer; welke hoop sal vergaan.¹ Maar diegene wie waarlik glo in die Here Jesus, Hom opreg liefhet, en daarna strewie om in goeie gewete voor Hom te wandel, mag in hierdie lewe verseker wees dat hulle in 'n staat van genade verkeer, en mag juig in die hoop van die heerlikheid van God,² welke hoop hulle nooit beskaam sal maak nie.³

hulself en ander,¹⁹ dan tog, omdat dit nie voortkom uit 'n hart gereinig deur geloof nie,²⁰ en ook nie volgens die voorskrif van die Woord gedoen word nie, en ook nie tot die regte doel, naamlik, die heerlikeheid van God dien nie,²² is dit daarom sondig, en kan dit God nie behag nie, en ook nie 'n mens geskik maak om genade van God te ontvang nie.²³ En tog is die verwaarloosing van hierdie werke deur hulle nog meer sondig en lei tot die misnoë van God.²⁴

- ¹⁹ 2 Kon 10:30; ¹ Kon 21:27, 29; ²⁰ Gen 4:5; Heb 11:4, 6; ²¹ 1 Kor 13:1; ²² Matt 6:2, 5; ²³ Amos 5:21, 22; Rom 9:16; Titus 3:5; ²⁴ Job 21:14, 15; Matt 25:41-43.

HOOFSKU 17: DIE VOLHARDING VAN DIE HEILIGES

1. Diegene wie God aangeneem het in die Geliefde, effektiel geroep en geheilig het deur Sy Gees, en die kosbare geloof van die uitverkorenes gegee het, kan nie algeheel of final van die staat van genade verval nie, maar sal sekerlik daarin volhard tot die einde, en ewiglik gered word, want die gawes en roeping van God bly staan sonder berou. Daarom gaan God voort om geloof, bekering, liefde, vreude, hoop, en al die genadegawes van die Gees tot onsterflikheid,¹ in hulle voort te bring en te voed. En alhoewel baie storms en vloedwaters aandring en teen hulle aanslaan, tog sal dit hulle nie meevoer vanaf daardie fondament en rots waarop hulle in die geloof gevestig is nie. Nogtans, deur ongelooften die versoekings van Satan, mag die bewustelike lig en liefde van God 'n tydlang van hulle sig bedek word deur wolk en onduidelik word.² Tog is God dan nog altyd dieselfde, en hulle sal sekerlik behoue bly deur die genade van God, tot redding, waar hulle gekoopte erfenis geniet sal word, want hulle is gegraveer op Sy handpalms, en hulle name is van alle ewigheid af aan geskrywe in die boek van die lewe.³

¹ Joh 10:28, 29; Fil 1:6; 2 Tim 2:19; 1 Joh 2:19; ² Ps 89:31-32; 1 Kor 11:32; ³ Mal 3:6.

2. Hierdie volharding van die heiliges is nie afhanklik van hulle vrye wil nie, maar van die onveranderlike dekreet van die uitverkiesing, wat

die geregtigheid van God³² ten volle bewrig, versoening bewerkstelling, en 'n ewige erfenis losgekoop in die hemelse koninkryk vir elkeen wie die Vader aan Hom gegee het.³³

³² Heb 9:14; 10:14; Rom 3:25, 26; ³³ Joh 17:2; Heb 9:15.

6. Alhoewel die losprys van versoening nie eintlik deur Christus betaal is tot na Sy vleeswording nie, tog is die deug, die doeltreffendheid en die nut daarvan oorgedra aan die uitverkorenes deur alle eue, opeenvolgend vanaf die begin van die wêreld, in en deur daardie beloftes, tipes, en offers waarin Christus geopenbaar en aangewys is as die Saad wie die slang se kop sou verbrysel,³⁴ en as die Lam geslag vanaf die grondlegging van die wêreld,³⁵ wie dieselfde is, gister, vandag, en tot in ewigheid.³⁶

³⁴ 1 Kor 4:10; Heb 4:2; 1 Pet 1:10,11; ³⁵ Open 13:8; ³⁶ Heb 13:8.

7. Christus, in Sy werk as middelaar, handel volgens beide nature, en deur middel van elke natuur doen Hy dit wat eie is aan die besondere natuur. Weens die eenheid van Sy persoon word dit wat pas by een natuur egter soms in die Skrif toegeskryf aan die persoon aangedui deur die ander natuur.³⁷

³⁷ Joh 3:13; Hand 20:28.

8. Christus het vir elkeen, vir wie Hy ewige redding verkry het, dit ook sekerlik en doeltreffend aangewend en oorgedra, terwyl Hy vir hulle intree.³⁸ Hy het hulle ook met Homself vereenig deur Sy Gees, en aan hulle die verborgenheid van die redding in en deur die Woord geopenbaar, terwyl Hy hulle oorreed het om te glo en gehoorsaam te wees.³⁹ Deurdat Hy hulle hart geregeer het deur Sy Woord en Gees.⁴⁰ Hy oorkom ook al hulle vyande deur Sy almagtige krag en wysheid.⁴¹ Op so 'n manier en wyse as wat die beste pas by Sy wonderlike en onnaspeurlike bedeling, en dit deur vrye en absolute genade, sonder dat Hy enige vooruitgesette voorwaarde in hulle in ag neem waardeur hulle dit mag verkry nie.⁴²

³⁸ Joh 6:37; 10:15,16; 17:9; Rom 5:10; ³⁹ Joh 17:6; Efe 1:9; 1 Joh 5:20.

⁴⁰ Rom 8:9;¹⁴ ⁴¹ Ps 110:1; ¹ Kor 15:25, 26; ⁴² Joh 3:8; Efe 1:8.

⁹ Hierdie amp van middelaar tussen God en die Mens is slegs toepaslik vir Christus, wie die profet, priester en koning van die Kerk van God is. Dit mag ook nie, in geheel of gedeeltelik, oorgedra word van Homself aan enige ander persoon nie.⁴³

⁴³ 1 Tim 2:5.

¹⁰ Die aantal en orde van Sy ampte is noodsaklik want, betreffende ons onkunde, benodig ons Sy profetiese amp;⁴⁴ betreffende ons vervreemding van God, en die onvolmaaktheid van ons beste diensie, benodig ons Sy priestelike amp om ons met God te versoen, en om ons aanneemlik voor Hom te sta;⁴⁵ en betreffende ons afkeur tot God en ons onvermoë om tot Hom terug te keer, en ook vir ons redding en bewaring van ons geestelike teenstanders, benodig ons Sy koninklike amp om ons teoorreed, oorwin, nader te trek, te onderhou, verlos, en te bewaar vir Sy hemelse korinkry.⁴⁶

⁴⁴ Joh 1:18; ⁴⁵ Gal 1:5; ¹⁷ Kol 1:21;

⁴⁶ Ps 110:2; Luk 1:74, 75; Joh 16:8.

HOOFSTUK 9: DIE VRYE WIL

¹ God het die wil van die mens met daardie natuurlike vryheid en mag om te reageer op kense, toebedeel, sodat dit nie onder dwang verkeer of deur die noodsaklikheid van die natuur was bepaal word om goed of kwaad te doen nie.¹

¹ Matt 17:12; Jak 1:14; Deut 30:19.

² In sy staat van onskuld het die Mens die vryheid en mag gehad om te wil en te doen wat goed en welbehaaglik vir God was.² En tog was hy onstabiel, sodat hy van die staat van onskuld kon val.³

² Pred 7:29; ³ Gen 3:6.

maar hulle moet ywerig wees om die genadegawes van God wat reeds in hulle is, aan te wakker.¹²

¹⁰ Joh 15:4, 5;¹¹ 2 Kor 3:5; Fil 2: 13;¹² Fil 2:12; Heb 6:11, 12; Jes 64:7.

⁴ Die wie in hulle gehoorsaamheid styg tot die hoogste moontlike vlak in hierdie lewe, is so ver daarvan om pligvervullende werke te lever, en om meer te doen dan wat God vereis, dat hulle, inderdaad, ver tekort skiet van hulle verpligte.¹³

¹³ Job 9:2, 3; Gal 5:17; Luk 17:10.

⁵ Ons beste werke kan geensins as verdienste staan om kwytsekelding van sonde, of die ewige lewe, vanaf die hand van God te verdien nie, weens die disproportie tussen hierdie werke en die toekomstige heerlikheid, asook die onheperkte afstand tussen ons en God, wie ons buitendien nie daardeur kan bevoordeel, of daardeer die skuld van ons vorige sondes bevrugtend kan betaal nie.¹⁴ Maar wanneer ons alles gedoen het wat ons kan, het ons slegs ons plig gedoen, en is ons onverdienslike dienskragte. Daarby ook, in soverre as wat die werke goed is, kom dit van Sy Gees,¹⁵ en in soverre as wat dit deur ons gedoen word, is dit besoedel en vermeng met soveel swakheid en onvolmaaktheid, dat dit nie die gestrengheid van God se oordeel kan deurstaan nie.¹⁶

¹⁴ Rom 3:20; Efe 2:8, 9; Rom 4:6; ¹⁵ Gal 5:22, 23; ¹⁶ Jes 64:6; Ps 143:2.

⁶ Nieteenstaande die feit dat die persoon van gelowiges in Christus aangeneem word,¹⁷ word ook hulle goetewerke in Christus aangeneem. Dit is egter nie so dat hierdie goetewerke in hierdie lewe onskuldig en onberispelik in God se oë is nie, maar dat Hy daarerna kyk in Sy Seun,¹⁸ en dit Hom behaag as werke wat opreg gedoen word, dit aanvaar en beloon, alhoewel dit vergesel word van heelwat swakheid en onvolmaaktheid.¹⁸

¹⁷ Efe 1:6, 1 Pet 2:5; ¹⁸ Matt 25:21, 23; Heb 6:10.

⁷ Alhoewel die wese van werke wat deur onwedergeboore mense gedoen is, mag wees wat God beveel het, en van goeie gebruik mag wees vir

⁷ Luk 19:8; ¹ Tim 1:13,15.

5. Die voorsiening wat God gemaak het deur Christus, in die verbond van genade, tot die bewaring van gelowiges tot redding, is van so'n aard dat, alhoewel daar geen sonde is, hoe klein ookal, wat nie die verdoemenis verdien nie,⁸ dan nogtans, is daar geen sonde so groot dat dit enigeen wie homself beker,⁹ sal bring tot die verdoemenis nie. Dit maak die voortdurende prediking van die bekering noodsaklik.

⁸ Rom 6:23; ⁹ Jes 1:16-18; 55:7

HOOFSTUK 16: GOEIE WERKE

1. Goeie werke is slegs dit wat God in Sy heilige Woord¹ beveel het, en nie dit wat die mens, sonder hierdie bevelle, self versuin uit 'n blinde ywer, of weens 'n skyn van goeie voornemens nie.²

¹ Miga 6:8; Heb 13:21; ² Matt 15:9; Jes 29:13.

2. Hierdie goeie werke, wat gedoen word in gehoorsaarheid aan God se gebooie, is die vrug en bewys van 'n ware, lewende geloof.³ Daardeer toon gelowiges hulle dankbaarheid,⁴ word hulle geloofsekherheid versterk,⁵ hulle broders in die geloof word daardeur opgebou,⁶ hulle versier die belydenis van die evangelie, die monde van die teestanders word gestop, en hulle verheerlik God,⁷ wie se maaksel hulle is. In Christus is hulle hiertoe geskape,⁸ sodat hulle die vrug van heiligmaking mag belewe, en dat hulle die ewige lewe mag beérwe as die uiteinde daarvan.

³ Jak 2:18, 22; ⁴ Ps 116:2, 13; ⁵ 2 Pet 1:5-11; 1 Joh 2:3, 5; ⁶ Matt 5:16; ⁷ 1 Tim 6:1; Fil 1:11; ⁸ 1 Pet 2:15; ⁹ Efe 2:10; ¹⁰ Rom 6:22.

3. Weens sy val tot in 'n staat van sonde het die mens alle wijsvermoë tot dit wat geestelik goed is en saligheid meemaak, algeheel verloor.⁴ sodat hy as 'n natuurlike mens, met algehele afkeer van dit wat goed is, en dood in sonde,⁵ nie by magte is om in sy eie krag homself te bekeer nie, of om homself daartoe voor te berei nie.⁶

⁴ Rom 5:6; 8:7; ⁵ Efe 2:1, 5; ⁶ Titus 3:3-5; Joh 6:44.

4. Wanneer God 'n sondaar tot bekering bring, en hom oordra tot in 'n staat van genade, dan maak Hy hom vry van sy natuurlike gebondenheid aan sonde,⁷ en deur Sy genade alleen stel Hy hom instaat om vryelik dit te wil en te doen wat geestelik goed is.⁸ Desnieteenstaande, weens sy oorbylwende verdrorwenheid, agter sy wil nie volmaak en alleenlik tot die goeie nie, maar hy wil ook die kwade.⁹

⁷ Kol 1:13; Joh 8:36; ⁸ Fil 2:13; ⁹ Rom 7:15,18,19, 21, 23.

5. Die wil van die Mens word alleenlik volmaak en onveranderlik vry tot die goeie gemaak in die staat van heerlikheid.¹⁰

¹⁰ Efe 4:13.

HOOFSTUK 10: DIE EFFEKTIEWE ROEPING

1. Dit het God behaag om diegene, wie Hy vooruitbeskik het tot die lewe, op Sy vasegestelde en aangename tyd effektiwelik te roep¹ deur Sy Woord en Gees, uit daardie staat van sonde en dood waarin hulle van nature verkeer, tot genade en redding deur Jesus Christus.² Daarby werp Hy geestelike en reddende lig op hulle verstand om die dingte van God te verstaan.³ Hy neem weg hulle hart van klip, en gee aan hulle hart van vlees, indat Hy hulle wilskrag vernuwe, en hulle rig tot die goeie deur Sy almagtige krag. Op 'n effektiwe wyse trek Hy hulle tot Jesus Christus,⁵ maar op so 'n wyse dat hulle algeheel vryelik kom, omdat Sy genade hulle gewillig maak.⁶

¹ Rom 8:30; 11:7; Efe 1:10-11; ² Thess 2:13,14; ² Efe 2:1-6; ³ Hand 26:18; Efe 1:17,18; ⁴ Eseg 36:26.

- ⁵ Deut 30:6; Eseg 36:27; Efe 1:19;
⁶ Ps 110:3; Hoog 1:4.

2. Hierdie effektiwe roeping kom slegs vanaf God se vrye en spesiale genade, en nie wens enige iets voorsien in die mens, of weens enige mag of invloed vanaf die skepsel nie.⁷ Inderaad, die mens is heel passief daarin, aangesien hy dood is in sonde en oortreding, totdat Hy lewendig gemaak en hernieu word deur die Heilige Gees.⁸ Daardeur word my instaat gestel om op die roeping te antwoord, en om die genade wat daarin aangebied en oorgedra word, te omhels, en dit deur geen mindere krag nie dan die wat Christus uit die dode opgewek het.⁹

⁷ 2 Tim 1:9; Efe 2:8; ⁸ 1 Kor 2:14; Efe 2:5; Joh 5:25;
⁹ Efe 1:19, 20.

3. Suigelinge wie sterwe word wederbaar en gered deur Christus deur middel van die Heilige Gees,¹⁰ wie werk wanneer, waar en hoe Hy ook wil.¹¹ Netso word alle uitverkorenes wie nie uiterlik geroep kan word deur die bediening van die Woord nie, ook gered.

¹⁰ Joh 3:3, 5, 6; ¹¹ Joh 3: 8.

4. Andere, wie nie uitverkies is nie, alhoewel hulle geroep mag word deur die bediening van die Woord, en sekere algemene werkinge van die Heilige Gees mag ervaar,¹² dan nogtans, omdat hulle nie effektiwelik deur die Vader getrek word nie, wil of kan hulle nie waarlik tot Christus kom nie, en kan daarom nie gered word nie.¹³ Soveel te minder kan diegene gered word wie nie die Christelike geloof aanvaar nie, al vorm hulle lewens dan ook hoe ywerig volgens die lig van die natuur of die wette van daardie godsdiens wat hulle bely.¹⁴

¹² Matt 22:14; Matt 13:20, 21; Heb 6:4-6;
¹³ 1 Joh 2:24, 25; Joh 6:44,45,65;
¹⁴ Hand 4:12; Joh 4:22; 17:3.

¹¹ Heb 5:13, 14; Matt 6:30; Rom 4:19, 20; ¹² 2 Pet 1:1;
¹³ Efe 6:16; 1 Joh 5:4, 5; ¹⁴ Heb 6:11, 12; Kol 2:2; ¹⁵ Heb 12:2.

HOOFSTUK 15: BEKERING TOT DIE LEWE, EN REDDING

REDDING

- God gee bekering tot die lewe deur die effektiwe roeping ook van diegene van die uitverkorenes wie bekeer word in hulle typerre jare, al het hulle 'n tydlank in die staat van die natuur gelewe waarin hulle verskeie begeertes en wellustige gedien het.¹
- Titus 3:2-5.
- Aangesien daar geen een is wat goed doen en nie sondig nie,² en die beste van mense deur die krag en bedrieglikheid van inwonende verdorwenheid, gepaard met voorligesette versoekings, in groot sonde en ergerlikheid mag verval, het die barmhartige God in die verbond van genade voorsiening gemaak, dat gelowiges, wie so sondig en val, hervuur word deur bekering tot redding.³
- Pred 7:20; ³ Luk 22:31, 32.
- Hierdie bekering tot redding is 'n evangeliese genadegawe,⁴ waarby 'n persoon honself, deur geloof in Christus, veroomdoig oor sy sonde, met Godsgewe berou, deurdat die Heilige Gees hom bewus maak van die veelvuldige booshede van sy sonde. Ook verafsku hy sy sonde, en verfoely homself daarvoor,⁵ terwyl hy bid vir kwyttskelding en die krag van genade, met die doel en voorneme om voor God te wandel in Sy welbehae in alle dinge, deur die voorsiening van die Heilige Gees.⁶

¹ Sag 12:10; Hand 11:18; ⁵ Eseg 36:31; 2 Kor 7:11;
⁶ Ps 119:6, 128.

⁴ Aangesien bekering moet voortgesit word deur die hele gang van ons lewens weens die liggaam van die dood en sy na-elefkte, is dit elke mens se plig om elke besondere sonde, waartyen hy bewus is, in besonderhede te hely.⁷

HOOFSTUK 14. REDDENDE GENADE

HOOFSTUK 11: REGVERDIGMAKING

1. Die genadegawe van geloof waardeur die uitverkorenes in staat gestel word om te glo tot redding, is die werk van die Gees in hulle harte.¹ Normalweg word dit bewerk deur die prediking van die Woord. Deur die Woord en die bediening daarvan, deur die bediening van die doop en die nagmaal, deur gebed en ook op ander maniere wat God bepaal, word geloof versterk en vermoeerder.³

- 1 2 Kor 4:13; Efe 2:8; ² Rom 10:14,17;
- 3 Luk 17:5; Hand 20:32; 1 Pet 2:2.

2. Deur hierdie geloof glo 'n Christen alles wat in die Woord waarin God met ontorfel spreek, geopenbaar is.⁴ Hy ag die Woord ook in 'n voortreffelikergraad teenoor alle ander geskrifte en alle ander dinge wat in die wêreld is.⁵ Die Woord toon God se heerlikheid in Sy verskeie karakteristiese kenmerke; dit toon die voortreffelikheid van Christus in

Sy natuur en ampie; dit toon die krag en volmaaktheid van die Heilige Gees in al die werke waarin Hy betrokke is. Op hierdie wyse word die Christen in staat gestel om homself onvoorwaardelik op die waarhied wat aldus geglo is, tewerp⁶ en handel ook ooreenkomsdig die verskillende eise wat in die verskeie dele van die Skrif gestel word.⁷ Hy gee gehoorsaam toe aan die geboeie; hy sidder by die dreigemente; die Goddelike beloftes wat hom nou in hierdie lewe, asook in die ewige lewe aangaan, die oomhels hy.⁹ Die hoofhandeling van reddende geloofhou egter in die eerste instansie verband met Christus en dit berus hom op Christus alleen vir regverdigmaking, heiligmaking en die ewige lewe. Dit is alles kragtens die genadeverbond.¹⁰

- 4 Hand 24:14; ⁵ Ps 19:7-10; 119:72; ⁶ 2 Tim 1:12; ⁷ Joh 15:14; ⁸ Jes 66:2; ⁹ Heb 11:13 ¹⁰ Joh 1:12; Hand 16:31; Gal 2:20; Hand 15:1

3. Reddende geloof het sy klassifikasies. Dit mag swak of sterk wees.¹¹

Tog is hierdie geloof selfs in sy swakkste graad heeltemal verskillend in soort en aard, van die geloof en algemene genade van tydelike gelowiges.¹² Daarom, alhoewel dit gereeld aangeval en verswak word, verkyf dit tog die oorwinning¹³ en ontwikkel dit in baie Christene totdat hulle 'n volle versekeringsdeur Christus,¹⁴ wat beide die Outeur en Voleinder van ons geloof is, verkyf.¹⁵

1. Diegene wie God effektiewelik roep, maak Hy vryelik regverdig,¹ nie deur die ingieting van regverdigheid nie, maar deur die vergewing van sondes,² en die toerekening en aanvaarding van hulle persone as regverdig,² en dit nie deur enige werk in of deur hulle nie, maar alleen ter wille van Christus.³ Geloof self, die daad om te glo, of enige vorm van evangeliese gehoorsaamheid, word nie aan hulle toegerken as regverdigmaking nie. Slegs Christus se aktiewe gehoorsaamheid tot die hele wet, en passiewe gehoorsaamheid in Sy dood, word toegerken as hulle totale en enige regverdigheid.⁴ So ontvang hulle Christus, en rus in Hom en Sy regverdigheid, deur die geloof, weike geloof nie uit hulself kom nie, dit is die genadegawe van God.⁵

- 1 Rom 3:24; 8:30; ² Rom 4:5-8; Efe 1:7; ³ 1 Kor 1:30, 31; Rom 5:17-19; Efe 2:8-10; Fil 3:8,9; ⁵ Joh 1:12; Rom 5:17.

2. Geloof wat so Christus en Sy regverdigheid aanneem, en in Hom rus, is die enige instrument tot regverdigmaking.⁶ Dit is egter nie enig in die geregtigheid persoon nie, maar word altyd vergesel van alle ander reddende genadegawes, en is daarom geen doorie geloof nie, maar werk deur die liefde.⁷

- 6 Rom 3:28; ⁷ Gal 5:6; Jak 2:17, 22, 26.

3. Christus het deur Sy gehoorsaamheid en dood ten volle die skuld betaal van almal wie geregtig word. Ook het Hy 'n paslike, ware en volle beverdiging gegee aan die geregtigheid van God om hulle onthalwe,⁸ deur die offer van Homself in die bloed van die kruis, waar Hy die straf, wat hulle toegekom het, self ondervind het. Tog is hulle regverdigmaking slegs uit vrye genade, indat Hy deur die Vader vir hulle gegee is, en Sy gehoorsaamheid en beverdiging van God se geregtigheid om hulle onthalwe aangeneem is, en dit vryelik, en nie weens enige iets in hulself nie.⁹ Hulle regverdigmaking is slegs uit vrye genade, sodat beide die presiese geregtigheid en ryke genade van God verheerlik mag word in die regverdigmaking van sondaars.¹⁰

- 8 Heb 10:1-4; 1 Pet 1:18,19; Jes 53:5, 6; ⁹ Rom 8:32; 2 Kor 5:21;
- 10 Rom 3:26; Efe 1:6, 7; 2:7.

4. Vanuit alle ewigheid het God vas bepaal dat alle uitverkorenes¹¹ geregtig word. In die volheid van die tyd het Christus gesterwe vir hulle sondes, en weer opgestaan vir hulle regerdingmaking. Nogtans word hulle nie persoonlik geregtig, totdat die Heilige Gees op die regte tyd Christus werklik werklik by hulle aanwend nie.¹²

¹¹ Gal 3:8; 1 Pet 1:2; 1 Tim 2:6; 12 Rom 4:25; 13 Kol 1:21, 22; Tit 3:4-7.

5. God gaan voort om die sonde te vergewe van die wie geregtig is,¹⁴ en alhoewel hulle nooit kan wegval vanuit die staat van regerdingheid nie,¹⁵ mag hulle deur hulle sonde onder God se vaderlike misnoë kom.¹⁶ In daardie toestand word die lig van God se aangesig gewoonlik nie aan hulle terug besorg nie, totdat hulle hulself veroomdoetig, hulle sonde bely, om vergiffenis sneek, en hulle geloof en bekering hernu.¹⁷

¹⁴ Matt 6:12; 1 Joh 1:7, 9; ¹⁵ Joh 10:28; ¹⁶ Ps 89:31-33
17 Ps 32:5; Ps 51:1; Matt 26:75.

6. Die regerdingmaking van die gelowiges in die Ou Testament was in alle opsigte dieselfde as die regerdingmaking van gelowiges in die Nuwe Testament.¹⁸

¹⁸ Rom 4:22-24; Gal 3:9.

HOOFSTUK 12: DIE AANNEMMING TOT KINDERS

⁷ 1 Thes 5:23; ⁸ Rom 7:18, 23; ⁹ Gal 5:17; 1 Pet 2:11.

1. God het vergun dat elken wie geregtig is, in en ter wille van Sy enigste Seun Jesus Christus, deelname verkry in die genade van aanneming,¹ waarby hulle deel word van die getal, en die vryhede en voorregte geniet van die kinders van God.² Sy naam word op hulle geplaas,³ hulle ontyng die gees tot aanmering,⁴ hulle het met vrymoedigheid toegang tot die troon van genade, word instaat gestel om Abba, Vader, te roep,⁵ hulle word met medelye bejeën,⁶ beskerm,⁷ die nodige voorsien, en betug deur Hom as Vader,⁹ maar nooit verwerp nie;¹⁰ hulle word versée tot die dag van verlossing,¹¹ en erf die belofte as erfgename van ewige verlossing.¹²

¹ Efe 1:5; Gal 4:4-5 ² Joh 1:12; Rom 8:15, 17; ³ 2 Kor 6:18; Openb 3:12.
¹⁰ Rom 7:23; ¹¹ Rom 6:14; ¹² 2 Kor 3:18; 7:1; Efe 4:15, 16.

1. Die wie verenig is met Christus, effektiel geroep, en wedergebore, met 'n nuwe hart en nuwe gees in hulle geskep deur die verdienste van Christus se dood en opstanding, word ook verder geheilig, en dit werklik en persoonlik,¹ deur dieselfde verdienste, deur middel van Sy Woord en Gees wie in hulle woon.² Die heerskappy van die totale liggaam van sonde word tot niet gemaak,³ en die verskeie begeertes daarvan word meer en meer verswak en tot sterwe gebring, en die reddende genadegawes in hulle word meer en meer versterk en lewendig gemaak.⁵ Dit lei tot die beoefening van alle ware heiligeid, waarsonder geen mens die Here sal sien nie.⁶

¹ Hand 20:32; Rom 6:5, 6; ² Joh 17:17; Efe 3:16-19; 1 Thess 5:21-23;
³ Rom 6:14; ⁴ Gal 5:24; ⁵ Kol 1:11; ⁶ 2 Kor 7:1; Heb 12:14.

2. Hierdie heiligmaking betrek die hele mens,⁷ maar is onvolmaak in hierdie lewe, want oorblyfsels van verdorwenheid bly nog oor in elke deel.⁸ Hieruit spruit daar voort 'n onversoenbare oorlog waarin die vlees begeer teen die Gees, en die Gees teen die vlees.⁹

⁷ 1 Thes 5:23; ⁸ Rom 7:18, 23; ⁹ Gal 5:17; 1 Pet 2:11.

3. In hierdie oorlog oorwin die wedergebore deel, deur die aanhoudbende voorsiening van krag vanaf die heiligmakende Gees van Christus, alhoewel die oorblywende verdorwenheid vir 'n tydlank die oorhand mag kry.¹⁰ So groei die heiliges in genade, en vervolmaak hulle die heiligeid in die vrees van God, terwyl hulle 'n hemelse lewenswyse nastreef in evangeliese gehoorsaamheid aan al die geboue van Christus soos Hy as Hoof en Koning aan hulle voorgeskrywe het in Sy Woord.¹²